

309115

ప్రతిదినము ప్రకటించబడును

VOL. 4. జేన్స్ పట్టణము 1917 సం. నవంబరు నెల 29 వ తేది గురువారము
పంపుటము. క. పింగళనామ సంవత్సర శార్దూక మాస బహుళ ప్రథమి. (సంఖ్య 200)

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును.
చర్మవ్యాధుల నొప్పుల కొరకు.
బొంబయి. వాయువు.
పోర్లు సోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదగినది.
వనమూలికలచే హిందూదేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనము బో, బొంబయి అండ్ మద్రాసు.

ప్రకటనము (955)
చెంగల్ పట్టు జిత్తురు, యెల్లూరు సర్కిల్,
పల్లూరు అల్లి పట్టు ప్యాక్స్ రీల లో ఉన్న
మాతాలూకు మార్చి నుదాఖలా ఉప్పు వాములు
విక్రయించ దలచినాము. గాన కావలసిన వారు
యిదిగవ చిరునామా దారుగానికి వ్రాసినయెడల
కోరిన సంజాయిషీ పొందగలరు.
నల్లూరు ప్యాక్స్ కి కెసెన్సు నెం 34-య 32-19
అల్లి పట్టు ప్యాక్స్ కి డిటో 10-య 3-20
మోతే వెంకన్నగారు,
కెసెన్సు హెల్సల్లురు,
ఏలూరు, కృష్ణ జిల్లా.
కారణం బ: ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము.
సంఘమురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు నావలసినది.
అందరు నిదివీలవలయును. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ చేలు.
అంధ్రప్రదేశ్ కాకార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ముతుకోధక 957
ముతుకూల ఆత్మకూ మైన వ్యాధి.
దానిని తొలగించునట్లు సంతానము కలు
గదు. ఈముతుకోధకము నేటిది అనేక
శ్రీలు సంతానములై ఇప్పుడు చాల
సుఖించుచున్నారు. నీవు ముతుకూల
వలన బాధపడుచున్నావా? అట్లుయిన
ముతుకోధకము నేనింపుము. వెల డబ్బీ 2-0-0.
గంధర్వ షార్మ సి,
రాజమండ్రి రేణు, 83, లింగిపెట్టి వీధి, మద్రాసు.
ఉచితము.
గదాధర
మనోహరమగు కథ.
అడ్రస్:—హెచ్.బి.ఎం.వీ. అండు సన్సు,
943 పోస్టుబాక్సు 27, మద్రాసు.

OTTO DILBAHAR REGD
THE
PERFUME OF ORIENTALS
DELIGHTFUL & LASTING

ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)
ఇప్పటికాలపు దులి కనువగునది, సాటిలేని చునోజ్జమగు సువాసనగలది.
అల్లూహాగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ తువాలపై కొన్ని రిండువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు
సువాసన నిన్నులవలించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
దిన్నైజా. (ఆర (దాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0
సభ్యరకము నైజా 1-దాం " " 0-12-0
నేరొకనైజా 2 " " " 1-4-0
వెడ్డనైజా 4 " " " 2-0-0
వి.పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పలెల, పట్టుణములందలి ప్రసిద్ధులగు ప్రతివాదులలోను దొరకును. దీనికి
అనేకమగు నకలుసెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసానైన
ను, కార్డువైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుము. ఈఆటో
దిల్బహారుయొక్క సులక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవారికి
వ్రాసినచో అజాకిమృతగుల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

పీపిల్లుపాకు
వేడుకలు, ప్రదర్శనములు.
—(0)—
డికెంబరు 24 వ తేదీ నుండి గాని కొంచెము
ముందుగా గాని ప్రారంభమగును.
హిందూదేశ చిత్రకళా, పారిశ్రామిక వస్తు
ప్రదర్శనములు జరుగును.
స్వదేశీవస్తువుల నేకములు ప్రదర్శించబడును.
హిందూదేశ మెంతవఱకు పారిశ్రామిక రం
గమున స్వతంత్రజీవనము చేయగలదను సమస్య
కిందు తగిన సమాధానము ప్రస్తుతమగును.
చిత్రమైన వినోదములు, వ్యాయామప్రదర్శనములు
నేత్రోత్సవము చేయుచుండును.
ఈ ప్రదర్శనములకు శ్రీ చెన్నపురి గవర్న
రుగారధ్యక్షులై యుందురు. వీనిమూలమున లభిం
చు ద్రవ్యమంతయు చెన్నపురి యుద్ధవిధి కొసంగ
బడును.
ఇంకను వివరములు కావలయు వారు మద
రాసు పార్కు పేరు ప్రదర్శనముల కార్యదర్శికి
వ్రాయవలెను.

మంచిసమయము! జేనవేలు ఖర్చుపడినవి!! వెనుక దొరకవు!!
2 పంచలు కొనునారికి అల్లూర్యాటమున కొర్రని
కొడండ్రులూపము అను గ్రంథముకట్టి ఇనాము.
మేలైన బహుళ పట్టుపంచలు.
అనేకపంచలు ఖర్చుపడినందున
ప్రస్తుతము ధరలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకులారా! శృంగారమున్న
నాగరీకతయున్న గల మేలైన అసల్
పట్టుపంచలు పండుగదినముల అనంద
ముకొరకు తెప్పించి విక్రయించుచు
న్నాము. ఇందులో ఎరువు, పచ్చు,
ఆరుపచ్చు, కోజా, మేపు వర్షం,
ఇత్యాది రంగులు గలవి. క్లాసునీయమైనవి, త్వరపడుదు.
5 క్లాసురనిదీన్ని 2 క్లాసుర వెడల్పుగల పట్టుపంచె 1-కి 2.0-0
జనాభాచుట్టుబాలరు చొక్కము 2 మూరలు ... 1.6-0
3 చొక్కములు తెప్పించుకొనిన పోస్ట్ లెన్ పేనా ఇనాము.
అన్నిటికి పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
(536) చిరునామ:— రాజలక్ష్మి కంపెనీ,
8, కందప్ప మొదలి వీధి, చిరువల్లికల్లె, మద్రాసు.

NOTICE (955)
Our marginally noted Salt Pans situated
in Chengalput District, Ennore Circle, attach-
ed to Vollur and Athiput Factories will be
sold. Intending purchasers are requested to
address the undersigned for any particulars
relating thereto.
Ac C
Vollur Factory License No. 34 32 19
Athiput Factory License „ 10 3 20
Mothay Venkanna Garu,
License Holder,
Ellore - Kistna Dt.
AMRUTANJAN
BEST INDIAN PAIN BALM.
PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE
SOLD EVERYWHERE.
Our Catalogue sent free on application.
Amrutanjana Depot, Madras & Bombay.

తేలుమందు వెల సీసా 0-3 0-8-0
తేలుకాటువలన విషము నెక్కువలో ప్రవేశించదు.
కుట్టినచోట కొంచెము మంచుపోసిన బాధ మాచునును.
తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధగలదు
బాధ నరముల వెంట నెద్దవరము
దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును
కుట్టినచోటను బండపారుతలుల
చేసిన బాధ తగ్గును. ఈద్రావకము
ననేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల
ఘాటుగలిగి నీటివల్లెనుండును.
అమృతాంజనం డిపో, 8, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ప్రత్యేక గుంటూరు మండలసభ.

(0)

రెండవ తీర్మానము, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము.

వై తీర్మానమును ఉపపాదించుచు చింతన చేసి భావ య్యుగాల్గుచు చున్నట్లంది:-

“మనము బ్రాహ్మణేతరులము. కృషియే జీవనము. బ్రాహ్మణేతరుల మనము స్థిరచరాక్షులు బ్రాహ్మణులకు లేవు. బ్రాహ్మణులకు పోరాహిద్యములేదు. మనలో వోట్లగులవారు అనేకులుగలరు. కృషిసాధనము మనము ప్రతి యేమియు. మనము వీరి నన్నింటిని దీనించిన బ్రాహ్మణులు లేమిచేయగలరు? వారిని జూచి భీతికొందుట కేవలము నెట్టి భయము. మనలో కొందఱు కృషిభిముకమైకొని ఉద్యోగము లకు తిరుగుదులకు ఆశించి కలకము నెట్టుచున్నారు. లేనిపోని విగ్రహవాదము ఎందుకు? బ్రాహ్మణులకు వీరధ్యము కరుణ్యము బలము లేవు. నాకు కేవలము కష్టపడణ సంపన్నులు. కావున, పరినియమి భీతికొంద పులేను.

మన ప్రభుత్వమువారు మన వాదభానిలో అజరలు, ఆంధ్రులు, కన్నడలు, మళయాళీలు, దిప్రులు యుక్తు నివిధ జాతులవారిని కలిపి పంచాలము చేయుచున్నారు. అందుకల్ల కొన్ని జాతులవారు విద్యానివిషయములలో వెనుకబడి యు న్నారు. దీనిని గ్రహించి మనము ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని నిర్మాణము నకు కృషిసంపన్నులము. మనకు ప్రత్యేకముగా విశ్వవిద్యాలయపు ఛేదనలు వాంఛనీయమని అభ్యుపగమన వాక్రమ్యుచున్నాము. గాన ప్రయత్నరాష్ట్రము కృషిసంపన్నులకు కూడ సాధనము.

కావున భావ ప్రయత్నరాష్ట్రము ఆవరణమని మన మందఱము నేక గ్రహముగా కొరకలేదు. ఈమాటలతో నే నీ తీర్మానమును ఉపపాదించుచున్నా” ననిరి.

ఈ తీర్మానమును కొత్తసంగయ్యగారు, మాధురి గురు నాథముగారు బలపరచుచు మాటలాడిరి. తరువాత,

వింజమూరి భావనాచార్యులు గారు

రెండవ తీర్మానములో (2) భాగమును అసంగ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గురించిన భాగమును తీసివేయకలెనని యిట్లు మాటలాడిరి:-

ఇదివరలో రెండవ తీర్మానమును గురించి మధ్య ముచ్చటించిరి. దానాపు 40 సంవత్సరములనుండి పనిచేయుచున్న కాంగ్రెసు వారు దీక్షముగా నాలోచించి యేర్పాటుచేసిన స్క్రీమునకు వ్యతిరేకముగా మనము కేరళ దానిని ఏర్పాటు చేయుటకు ఎట్టి హక్కుగలదో తెలియజేస్తున్నది. ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్య విషయమై కాంగ్రెసు ముగ్ధిము తీరులవారి నిధానములో ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్య విషయమై చెప్పి యుండలేదు. బెజవాడలో జరిగిన ఆంధ్రసమావేశ సభ వారు సంఘప్రాతినిధ్య సమస్యను చెప్పియున్నారు. ఈయాంధ్ర సమావేశానికి కాంగ్రెసు విధానమునకు వ్యతిరేకముగా చేయుటకు ఏలాటి హక్కును లేదు.

ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యమువలన చాల ముప్పువాటిల్లు గలదు. ముఖము చొప్పున ప్రాతినిధ్యము ఇచ్చినెడల ఎన్ని సంఘములకు లెవారు ఇయ్యగలరు? మనలో ననేక సంఘము లున్నవి. దీనికల్ల మనలో మనకు వైషమ్యములు జనించును. పూర్వము బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర అను వివక్షత లేకుండ వోటులను ఇచ్చియుంటిమి. మో. రామచంద్రారావుగారికి, వేంకటరెడ్డినాయుడుగారికి జరిగిన భావనాచార్యుల సభ యెన్ని కలో నేను చెడ్డగారికి ఇచ్చినాను. నామిత్రుడైన ఒక బ్రాహ్మణేతరుని రెడ్డిగారికి ఇయ్యటకు చెప్పగా ఆయన రామ చంద్రారావుగారికి ఇచ్చియున్నాను. నరసింహరాజుగారికి మేము వోట్ల ఇచ్చినాము. కావున, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర వివక్షతలేకుండ పూర్వము వోట్ల యిచ్చెడివారము. నాయరు త్యాగరాజుచెట్టి గార్లు ఈ ఆందోళనకు కారకులు.

ఎంతమాత్రము ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము ఒప్పుకొననద్దు. ఈసభలో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గురించిన రెండవ తీర్మాన ములోని (2) భాగమును నడలివేయకలెను. దీనిని ఉపపాదించిన భావనాచార్య గారు లెమ ఉపపాదనమును ఉపసంహరించు కొనెదరని మర్మమున్నాను.

అంతట ఆగ్రాసాధిపతిగారు భావనాచార్యుల అభిప్రాయమును కొరగా (2) భాగమును తీసివేయటకు ఆంగీకరించిరి నని చెప్పిరి.

2-వ తీర్మానమును బలపరచుచు మాటలాడిన సంగ య్యగారిని అనుగంగా ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము ఉండుటచేతనే నేను ఆ తీర్మానమును బలపరచినాను గాని అది తీసివేయు నెడల నేను బలపరచనను అని చెప్పిరి.

అంతట తిలొంగుగారు లేచి తీర్మానమువర్ష వచ్చి భావనాచార్యులు గారు అడ్డుచెప్పట ప్రభుత్వమైనది. మరి యు వారివరణము ఎవరును ఆమోదించినవారు లేరు కావున ఆ స వరణ నిలువగూడదనిరి. తరువాత ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యమును రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీనాయకు ఆంధ్ర మహాజనసభ వారును ఒప్పుకొనియున్నారు. ఈమధ్య బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణే తరులకుగలిగిన మనస్ఫూర్ణవలన ఇరువురికిని ఒకవిధమైన రాజీ కుదుర్చుకొనవలసి వచ్చినది. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గా కృత్రిక ప్రాతినిధ్యముని భావించుకొని మిగు ఆ తీర్మానమును పూర్తిగా ఆమోదించవలెనని ఆంధ్రమున చెప్పిరి.

తిలొంగుగారు చెప్పిన దానిని వి. నూర్యనానాయక గారు తెలుగునచెప్పిరి. దానిమీద సభలో సెకవిధమైన కల వరము జనించినది. 3. భావనాచార్యులుగారి సవరణకు నేను ఆమోదించు చున్నానని కిరంసుబ్బారావుగారు అనిరి.

తరువాత జి. సీతారామకామ్రావుగారు వచ్చి వి. భావ నాచార్యులుగారు చాలసమర్థులు, అనుభవజ్ఞులు. వారు నేని కై నను, లేకుండాకొనులు లేకుండు మిక్కిటముగా నివ్యుల లరు. వారినిబట్టి మీరు వేరు అభిప్రాయపడవద్దు. ఈ ప్రాతి నిధ్య విషయమై ప్రావిన్సియల్ కాంగ్రెసువారు ఆంధ్ర మహా జనసభవారును దీక్షముగా నాలోచించి ప్రస్తుతము బ్రాహ్మ ణ బ్రాహ్మణేతరులకు నేర్పడిన వైషమ్యములవలన నీధ్యము గా రాజీపడవలసివచ్చినది. ఈమార్పుతోనే కాంగ్రెసు విధా నమును ఒప్పుకొనియున్నాము. కాంగ్రెసు విధానము ఆలో చించునప్పటికి బ్రాహ్మణేతరుల సుస్థ బయలు వెడలలేదు; అందుకల్ల అప్పుడు ఆవిధానములో తేర్చుబడలేదు. ఇప్పుడు చాల మం ది కా వ లె న ని అ ను చు న్నా రు. బహుసంఖ్యాకులగువారు ఉండుటకల్ల వారికి ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యము ఉండుట చాల అవసరము. సంఘ ప్రాతినిధ్య మనగా వృత్తి అని భావించ వలసివది. ప్రభుత్వమున భావనా చార్యులు గారి సవరణను ఎవరును ఆమోదించ లేదు. తిలొంగు గారు ఆ విషయమై ఆశీషించిన తరువాత కిరం సుబ్బారావు గారు నేను ఆమోదించు చున్నానని చెప్పిరి. కావున భావనా చార్యులు గారు ప్రస్తుతపు స్థితిగతులను గమనించి వారి సవ రణను ఉపసంహరించు కొనవలెనని ప్రార్థించు చున్నానని చెప్పిరి.

తరువాత మా. కాలిదాసు గారు భావనాచార్యులు గారు చెప్పిన దానికి ఖండనగా మాటలాడిరి.

పిమ్మట జై. కనక దుర్గయ్య నాయుడు గారు లేచి యిట్లనిరి: నేను నాయరు చెట్టి గార్ల పార్టీవాడను గాను. నేను స్వరాజ్యము కావలెనను వారిలోని వాడనే. కాంగ్రెసు స్క్రీము తయారుచేయునప్పుడు బ్రాహ్మణేతర సమస్యలములు జేరలేదు. అందుకల్ల స్క్రీములో నీ విషయము చేర్చలేదు. బ్రాహ్మణేతరులు బహు సంఖ్యాకులు గలరు. వారు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కోరుచున్నారు. కనుక ప్రాతినిధ్యము నిచ్చుట అవసరముగా గన్పట్టుచున్నది.” అని చెప్పిరి.

తరువాత వోటుకువెట్టగా భావనాచార్యులుగారి సవరణ పోయినది. బహు సంఖ్యాకులు ప్రాతినిధ్యము కావలెనని వోటు ఇచ్చుటచే తీర్మానము పూర్తిగా ఆంగీకరింపబడినది.

ఆరోగ్యోపన్యాసము

జై. ఎం. సి. పి. గ్రేడ్డయేట్లు క్లబ్ వారి యాజ మాన్యముక్రింద డాక్టరు గానువేంద్ర రావుగారు “చెన్నపురి లోని ఆరోగ్యదశను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. మేజరు ఎఫ్ ఎఫ్ ఇల్ ఓన్, ఐ. ఎం. ఎస్. గారు సభాధిపత్యము వహించిరి ఉపన్యాసకు లిట్లు ఉపన్యసించిరి.

చెన్నపురిలోని యేభాగమందలి మరణములసంఖ్యనుబట్టి ఆభాగపు ఆరోగ్యదశను నిర్ణయింపవచ్చును. ప్రస్తుత మరణసం ఖ్యను పట్టి వెలిగి పెద్దవారైనవారిమరణములసంఖ్య కొద్దిగను, చుట్టికెడ్డల మరణములు అధికముగను ఉన్నట్లు తెలియుచున్న ది. కాబట్టి మేమువా రేర్పరచిన ఆరోగ్యదశలను ఆచరించక తమ మామూలు ప్రకారమే ఆనారోగ్యమార్గముల నాచరించు మండుటవలన కలుగు అనేకమైన వ్యాధులవలన మరణముల సంఖ్య అధికముగనున్నది. పశుశాస్త్రవ్యాధిపూర్తిగనెంచునట్లు చేయలేకపోయినను అది మనబిడ్డలకు సోకకుండచేయు సామ

న్యము మనకు కలదు. ఇందునిమిత్తము మనము టీకాలువే యించుకొని మనబిడ్డలకు గూడ టీకాలువేయించవలయును. అంటువ్యాధులనుండి దప్పించుకొనుటకు కార్పొరేషనువారిచే నేర్పడిన ఆరోగ్యమార్గములను మన మావరించి మనవారు కూడ వాటి నాచరించునట్లు చేయవలయును.

మనము త్రాగెడి జలమునలన కలరా విషజ్వరము మున్నగు వ్యాధులు కలుగుచున్నవి. గలసల నురుగ బెట్టిన జలమును త్రాగువారి కీవ్యాధులు కలుగవు. పాలవలనగూడ కొన్నికొన్ని వ్యాధులు కలుగుచున్నవి. పాలు పితుకుటకు బూర్వము అపు శిరములను శుభ్రముగ కడిగి శుభ్రముగ కడ గబడిన పాత్రలో పాలు పిండించ వలయును. వాటిలో నీళ్లు కలుపడడం బాగ్యోత్త పడవలయును. రోడ్ల కిరుప్రక్కలను ఉండుకాలువలోని యీగలు మొదలగువానిచే వైర్యాధులు చాలభాగమువఱకు వ్యాపింప బడుచున్నవి. మనము తినెడి ఆహారాదిపదార్థములపై నిట్టి యీగలు వాలకుండనుండు నేర్పాటులు మనముచేసికొనెడల వీటివలన కలుగువ్యాధులు కొంతమట్టునకు నశించును. కళ్ళోగులు మగయిరాలుశుభ్రము చేయించక మన యింట్లలో నే మూలముల లంటచెత్త త్రోగు లను నిలువ చేయుటచే గూడ మశూది, విశూది, విషజ్వర ములు మొదలగు వ్యాధులు కలుగును.

జనసమృద్ధిము కలిగి, గాలి విరివిగ రాని గృహము లందు కాపురము లుండుటచే కొన్నికొన్ని వ్యాధులు కలుగు చున్నవి. జంతువులకు, మనుష్యులకును గూడ స్వచ్ఛమైన గాలి కావలసిన యంశముతో వీరు వాటితోగూడ గాలిరాని ఇరుకు గృహమునందు నవసించుచుండివుండు వారికి ఆరో గ్యము ఎట్లు కలుగునో చెప్ప శక్యముకాదు.

ఇట్టి కారణములవలన వ్యాధులు అధికమై మరణముల సంఖ్య దినదినాభివృద్ధి పొందుచున్నది. బిడ్డల మరణసంఖ్యను తగ్గించివేయు మార్గములు కలవు. వారి తల్లులకు కారీరకము నేర్పబడవలయును. బిడ్డలకెల్లప్పుడువారు శుభ్రమయిన తెల్లని వస్త్రములను దొడిగి వారికి చుంచినచోరమిచ్చు పద్ధతులు ఇంటి యజమానులు ఏర్పరచ వలయును.

ఉపన్యాసకుల అభిప్రాయములతో సభాధ్యక్షులు ఏకీభవించి చెన్నపురిలో మరణముల సంఖ్య తగ్గింపవలయునని కోరువారు కార్పొరేషనువారి యారోగ్యమార్గములను వాటి గూర్చి తెలియనిమాఢులకు నేర్పవలయును అని చెప్పిరి.

మదరాసు అందు సదరకమరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్డు. (968)

(ఇంగ్లాండు కంపెనీతో ఇంకార్పొరేటు చేయుబడినది.)

1917 సం॥ డిశంబరు (కనివారము) 1వ తేదీ నుండి తెనాలి రేపల్లెయినుపదారులపై పోవు 39, 43, 44 మిక్సెడు రైలుబండ్లును, బెజవాడ నుండి బిట్రగుంటకు బోవు 32 ప్యాసంజరుబండ్ల రాకపోక లిట్లు మార్పబడినవి:-

39 మిక్సెడుబండి:- 5-30 గంటలకు బదు లుగ 8-30 గంటలకు రేపల్లెనుండి బయలుదేరును. తెనాలికి 6-33 గంటలకు బదులుగ 9-40 గంట లకు పోవును.

43 మిక్సెడు బండి:- 15-30 గంటలకు బదులుగ 17-0 గంటలకు రేపల్లెనుండి బయలు దేరి తెనాలికి 16-35 గంటలకు బదులుగ 18-10 గంటలకు పోవును.

44 మిక్సెడు బండి:- 16-40 గంటలకు బదులుగ 15-20 గంటలకు తెనాలినుండి బయలు దేరును. రేపల్లెకి 17-45 గంటలకు బదులుగ 1-30 గంటలకు పోవును.

32 ప్యాసంజరు బండి:- పాస్తూమిక్సెడు బం డిగ మార్పునొంది బెజవాడలో 15-25 గంటలకు బదులుగ 13-45 గంటలకు బయలుదేరి బిట్రగుం టకు 22-52 గంటలకు బదులుగ 2-15 గంట లకు పోయి చేరును.

కలకత్తా జాబు.

(మూ స్వకీయవిలేఖరునియొద్దనుండి)

కలకత్తా, నవంబరు 25:—

దేశీయ మహాజనసభా ప్రయత్నములు మిక్కిలి చురుకుగా జరుగుచున్నవి. మా పట్టణమున కంతకును మధ్యస్థమై యుండి ప్రాముఖ్యత కానుకొనియున్న వెలింగ్టన్ చౌకునందు బకాలమైన సభా మంటపము వినిర్మింపఁబడుచున్నది. అందు పండ్రెండు మొదలు పదునేనువేల మంది సభ్యులు కూర్చుండ వచ్చునని యుద్ధేయబడియున్నది. దేశీయమహాసభా కార్య నిర్వహణమున దోడ్పడుటకు వందలకొలదిగా నైచ్చిక సేవకులు చేరుకొనఁబడుచున్నారు. ఉదారసంకల్పితైన మాంట్లగూ మంత్రిగారి సహాయమున సందర్శించుటకు సమర్థులైన లేదను కొంత యొక్కటి తప్పక సంతకృత మీ మహాసభ లక్ష్యాలపై దేశీయమహాసభ కంటేను మిన్నయై వెలుగొండఁగలదనుటకు సందియము లేదు.

కర్మిను సంస్కరణ విధానము.

మంచికో చెడ్డకో నలువూరి నోళ్లను బడ్డ కర్మినుగారికి వల మా పట్టణమున చేయుచుండిన ప్రబల ప్రయత్నములను గూర్చి వెనుకటి లేఖయందు వ్రాసియుంటిని. వీరి ప్రయత్నము లహయకులయిన కొందఱు మహానీయులయెడల జయము పొంది యుండినను, మొత్తముమీద మీ విఫల మనోరథులయినారనియే చెప్పవచ్చును. కర్మినుగారి సంస్కరణ విధానము నామోదించి యుండిన హైందవులలో యన్. ఆర్. దాసు, బి. సి. మిశ్ర మున్నగువారు దక్షత గలిగిన న్యాయ వాదులే యైనను, రాజ్యాంగ విషయములయందు దంతగా మెదిగినవారు కాకపోవుటచేత మీ కర్మినుగారి తంత్రములకు సులభముగా వశమైపోయిరి. సుప్రసిద్ధ ప్రజా నాయకులైన చిత్తరంజన దాసుగారు కర్మినువిధానము నామోదించియుండి రను వ దం తిక లి గి న ది గా ని య ది వ ట్టి క ల్ల. చి త్త రం జ న దా సు గా రి య పూర్వ సంస్కరణ సిద్ధాంతము నామోదించలేదు; విశేష కార్య భారమున మునియున్నప్పుడు తమకు బట్టుకొని వదలకుండిన కర్మినుగారి బాధ వదలించుకొనుటకై వీరి సంస్కరణ విధానము కూడ నాలోచింపబడవచ్చునని మాత్రము వ్రాసియుచ్చితి. దేశీయమహాసభా స్థాయి సంఘసభ్యులైన ప్రభావవంధ్ర మిత్రగారి విధానము నామోదించియుండుట చిత్రముగా నున్నది. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారి యభిప్రాయము లెప్పటి యుట్టి నిగూఢములు. 'బెంగాలీ' పత్రికలో వ్రాయబడుచున్న వ్రాతలవలనను, ఇండియన్ ఆస్సోసియేషనువారు మాంట్లగూమంత్రికి సమర్పించునట్లు విజ్ఞాపనమువలనను, బెనర్జీగారు కూడ కర్మినుగారి వలలో జీక్కుకొన్నారని యచ్చట బలవత్తరములైన వదంతులు ప్రచురించి, దీనికిందోడుగా బెనర్జీ మహాకయుడు డక్లావ్ ప్రత్యక్షమైన ఆనందచంద్రరాయ గారికి కర్మిను సంస్కరణ విధానము నామోదించవలసినదని లేఖ వ్రాసినట్లును నమ్మకమైన వృత్తాంతము తెలియవచ్చినది. ఈ క్రొత్త సంస్కరణములకు మూలపురుషుడు భూపేంద్రనాథ బాసుగారని యుచ్చట బలమైన వాడుక గలదు. ఈవార్తయే నిజమైయెడల, కలకత్తా! మన నాయకు లెట్టిస్థితికి వచ్చినారు! మా రాష్ట్రము స్వరాజ్యసమితివారు ప్రజాసామాన్యమును కర్మిను విధానమునుండి విముఖులను గావించుటకు విశ్వప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. గత వారమున వీరి యాజమాన్యము క్రింద బీడక్ చౌకులో రెండును కాలేజీ చౌకులో నొకటి యు కర్మిను విధానమును ఖండించుచు సభలు జరిగినవి. సర్ రవింద్రనాథ ఠాకూరు, సర్ రసవిహార్ ఘోషా, మోతీలాలు ఘోషాగారి విధానము నంగీకరింపఁజాలమని కర్మినుగారితో నిర్మాగమోటుమీద జెప్పియుండినందుకు సంప్రదించియుండు. ఆంగ్లోయిండియను పత్రికలును కర్మినుగారి పిలువని పేగంటమును మెచ్చుకొనుచుండుట లేదని చూపుటకు "ఇండియన్ డెయిలీస్టాను" పత్రికలోని కొన్ని వాక్యములను మీ వినోదార్థము తెలియించెదను:

"స్వపరిపాలనా సమస్యయంతయు నిష్పన్ను యూరోపియనుల నాయకులైన కర్మినుగారికిని హైందవుల నాయకులైన వీసంటుగారికిని వాగ్వివాదముగాఁ బరిణమించినది. కర్మినుగారికన్న వీసంటువారే వేయి రెట్లు సరళముగా నున్నది. ఆమె వాక్యములు సులభముగాఁ జర్చయగలుగు; కాని, రాక్షసి మెదడులుమాత్రమే కర్మినుగారిని గ్రహింపఁగలవు."

పుడ్రాపుగారి యుపన్యాసము.

గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి సర్ బాక్ పుడ్రాపుగారు గొప్ప సంస్కృత పండితులనియు, వేదాంత శాస్త్రమునందు విశేషపరిజ్ఞానము కలవారనియు ననేకులకుఁ దెలిసి యుండక పోవచ్చును. కడచిన తినివారము నాడు మీరు విశేషానంద సంఘము పత్తుమన తాంత్రిక సిద్ధాంతమును గూర్చి యొక గొప్ప యుపన్యాసము గావించిరి. దివ్యజ్ఞాన సమాజ భవనము వేలకొలదిగావచ్చుచున్న సభ్యులు కూర్చుండుటకుఁ జాలకుండటచే, అప్పటికప్పుడే సభ యూనివర్సిటీ యిన్ని ట్యూటును మార్చబడెను. పుడ్రాపుగారు మునుపటి నుండి సందర్శిమిగారు అభ్యుత్తర కహించిరి. పుడ్రాపుగారు విశేష పాండిత్యమును జాటు తమ యద్వితీయోపన్యాసము వలన సభ్యుల నిశ్చేష్టులఁగావించిరి. కట్టకడపట దాక్తరు సతీశచంద్ర విద్యాభూషణుడు ఆభ్యుత్తరమును, ఉపన్యాసకులను వందనములు సమర్పింపగా సభముగిసినది. పుడ్రాపుగారి విషయమునుగూర్చి మజిలీని యుపన్యాసముల నీయుచున్నారు. కొవ్వ నెయ్యి.

నెయ్యిలోఁ గొవ్వకలపడవకుండు నిమిత్తమై బర్మాను మహారాజాధిరాజు ప్రయత్నమువలన మారాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు కొందఱి మాసముల క్రిందటనే యొక కానమును గావించి యుండుట చదువరు తెగుదురు. ఈకానము క్రింద నిష్పన్ను బుక్తర్లుమోది యను మార్గాడే వర్తవనికే జెందిన 900 డబ్బాలు నెయ్యి రమామి 30, 000 రూపాయలు కిమ్మకుగలది దాక్తరుడే గారిచే బట్టుకొనబడెను. ఈ నెయ్యి యందు సగముకంటె నెక్కుడుగా విడిచియైన కొవ్వ కలపడబడి యుండినట్లు కోధనవలన జేరినది. రెండవ ముగ్గి సిపల్ మేజిస్ట్రేటుగారి నెయ్యిసంతకము తగులఁబెట్టివేయవలసినదని తీర్పు చెప్పిరి. పాప మావర్తకుని కిది గొప్ప నష్టమై యైనను, బ్రజాసామాన్యముయొక్క యాలోచ్యమును గాపాడుటకై యితర రాష్ట్రములయందును గూడ నిట్టి కానములుండుట యవసరమని తోచుచున్నది.

బొంబాయి శాసనసభలోని యెన్నికసభ్యులు.

సంస్కరణ ప్రణాళిక.
బొంబాయి, నవంబరు 27:—బొంబాయి శాసనసభలోని అధికారసభ్యులు శ్రీరాజప్రతినిధిగారికిని, కార్యదర్శి గారికిని సొక సంస్కరణ ప్రణాళికను అప్పించిరి. మొట్టమొదటవారు కాంగ్రెసు, సమితుల విధానముతో తామంగీకరింపుచున్నామనియు, ఈ విధానమున లోపములు లేక పోలేదనియు, కానియిది తాత్కాలిక మనియు, నిని మార్పునంద గలవనియు వారు నుడివియుండిరి. బొంబాయి శాసనసభలో 125 మంది సభ్యులుండవలె ననియు, అధికారసభ్యులు, అధికార గౌరవముచే సభ్యులైనవారును 1/5 వతుకంటె నెక్కువ యుండరాదనియు, మిగిలిన 100 స్థానములలో మహమ్మదీయులకు 29, పురపాలనా సంఘములకు 8, యితరులకు 66వోషున నేర్పాటు చేయవలె ననియు నుడివిరి. ఈ 50 స్థానములకును ఎన్నికలు మండలముల పద్ధతిని జరుగవలెననియు, ఇందులకు రాజధాని యెనిమిది మండలములక విభజింపబడవలెననియు మీ ఆభిప్రాయము. పండ్రెండు నియోజకవర్గములుండవలె నని యా విధానోద్దేశ్యము. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి చెప్పవచ్చు, వైరి చేర్చుకొనబడిన రీతిని కంటె నితర ప్రాతినిధ్యము వలననియు, మండల విభజనము లోపముల నన్నిటిని పోగొట్టి, తగిన ప్రాతినిధ్య మొసంగవలెననియు మీరు వక్కాణించిరి. మీరు పరిమాణప్రాతినిధ్యముండుట మంచిదని మీరు సలహా నిచ్చిరి. నియోజకస్వాతంత్ర్యము గూర్చి మాట్లాడుచు, శాసనసభల విషయమున, బొంబాయి నగరమున కావల నున్న ఆదేశములలో స్థానిక సంఘకానము ననుసరించి ఒకవోటు ఉండవలెను. బొంబాయి నగరమున మాత్రము పురపాలనాసంఘమున వోటు నిచ్చువారికే యీ నియోజకాధికార ముండవలెను. ఛేంబర్ ఆఫ్ కామన్సు విషయమున ప్రభుత్వమువారు శాసనసభవారి యభిమతి ననుసరించి నియోజకాధికారమును నిర్ణయింపవలెను. శాసనసభకు ఆంగ్లభాషాస్థానము లేనివారలను ఎన్నుకొనరాదనియు, కాంగ్రెసువిధానముతో తా మేకీకరింపుచున్నా మనియు మీరు చెప్పిరి.

కర్మికోట ఆడిషను కోర్టు:—వైకోర్టులో వాఖిలగు కేసులసంఖ్య అధికమగుచుండుటచే కితి డిప్యూటీ ముసాయి కోర్టును కర్మికోటగుమార్చుచు గుండును జిల్లాజడ్జిగా వ్రాసిరి.

బర్మా వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖరి)

కానెజిల్లా రాయందు కేబిక్ స్టేషన్ కట్టుటకు యేర్పాటు చేయబడవలసియున్నది. ఏను శెట్ల భూమిని దీని కొరకు సంపాదించుటకు నుత్తమపు అయ్యెను.

అక్టోబరు 27 వ తారీఖు నూర్యోదయచుప్పుడు అప్పుర పజుండాంగ్లో నిప్పు అంటుకొనెను. వెంటనే రంగూన్ సెంట్రల్ స్టేషన్ నుండి నిష్పచల్లావుటకు యింజనులు వచ్చి నవి. కాని అప్పటికే రెండు అంతిస్తులతోనున్న, చాపతోను కర్రతోను కట్టబడిన రెండుయిండ్లు ఆర్పబడుటకు ఆవకాశము తప్పి యుండెను. ఇంకొక రెండు అంతిస్తుల కర్రయిల్లు గూడ అంటుకొనెను. దానినుండి తక్కిన యిండ్లకు జ్వాలలు వ్యాపింపకుండ నుండుటకు యింజనులు ప్రయత్నించి అగ్నిని చల్లార్చినవి. ఆ యిల్లు యొక్క ప్రక్క మాత్రము కాలినది. కలవరము పుట్టుటతోనే యిండ్లలోని సామానులు యింట్లోనివారు బయటికి తీసివేసిరి. దర్బాపువైని ముగ్గురు బర్మావాళ్లు నివసించుచున్న యొక అంతస్తు'యింటిలోవారు నిద్రపోవుచుండగా అగ్ని పుట్టికట్టు తెలియవచ్చినది. ఈ కాలిపోయిన యిండ్లు బర్మావాళ్లు కాపురమున్నవే. మొత్తమున నష్టము రూ 7000.

అక్టోబరు 18వ తారీఖున నాపీ, నాపోసీ అనేడి యిద్దరు బర్మాఖియీలు పీగునుండి రంగూన్ జెయిలుకు మిలిటరీ గార్డుతో పంపబడుచుండగా చాటాన్, తోండి స్టేషనులపక్కను రైలునుండి దుమిక తప్పించుకొని పోయిరి. విడిచి పెట్టిన సిపాయీలు సస్ వెజ్మెంట్లో నుంచబడిరి. ఖియీలకు తిరిగి పట్టుకొన్న వారికి ఖియీ యొకటికి రు250లు బహూచితి యిచ్చుటకు పీగు పోలీసు నూఫరింపెండెంటుగారు ప్రచుర పరచిరి. ఈ ఖియీలు పీగుజిల్లాలో దోపిడిగాండ్రగుంపులో చేరినట్లు తెలియుచున్నది.

రంగూన్ ఆంధ్రయువజన నాటకసంఘమువారు సత్య హరిశ్చంద్ర నాటకమును నవంబరు 4 వ తేదీన ది. యం. వైర్ థియేట్రికల్ హాలులో ప్రదర్శించి అందలి ఫలితము "అవకుడే" ఫండుకు ఇచ్చిరి.

మహమ్మదీయవాద:— పాలఘాటు తాలూకాలో నీ వ్యాధిక కనపడినది. లగాయతు నేటి వజ్రు 13 గ్లరికీ వ్యాధి సోకినది. అందు 8 గురు మరణించిరి. వై తాలూకా లోని కాలపుత్తి గ్రామములో కలరా వ్యాధిగూడ అగుపడి 4 వ్యాధికలన మరణించిరి.

మదరాసు నదరక మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లండులో ఇక్ కాన్పొరేటు చేయబడినది)

పట్టుమూటలను, బట్టలు, దుప్పట్లు, కంబళులను లగ్నేజిమూటల పార్కియనుగ గాని, గూడును బుడిలో గాని పంపగోరువా రందరును అవి చేరవలసిన గమ్యస్థానమును, ఎవరికి చేరవలయునో వాని పేరును మార్క్సింగు సిరాతో స్పష్టముగ తెలియనట్లు వ్రాయనిచో 1917 వ సంవత్సరము డిశంబరు 15వ తేదీనుండి ఎం. ఎస్. ఎమ్. రైల్వే కంపెనీవారు పట్టరిని ఈ ప్రటనమువలన తెలియ చేయవచ్చెనది. ఈ మూటలపైన ప్రత్యేకముగ తెల్లగుడ్డను రయిల్వేకంపెనీవారి గుర్తులను వేసి కొనుటకు కట్టవలెను. 939

సోడామిషను అమ్మబడును.

సోడామహాగిడు సర్ దార్ క్లబ్బు సోడామిషను (మూడుబుట్లు ఒకేసారి తయారుచేయునది) మంచి ఆర్జునో నున్నదిన్ని ఒక గ్రోసు సోడాబుడ్లున్న, ఫిక్టగు, రెండుబుడ్లు, ఎసెంసులువనైరా అమ్మబడును. కావలసినవారు ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

వంగల సుబ్బారాయుడుగారు, ఇనీసుపేట, రాజమండ్రి. 970

ఫోర్టు నెంటు జారి గెజెటు

(27-11-17)

లోకలు, ముగిసిపోయి డిపార్టుమెంటు

అల్లం కాదిగుభాష సాహిత్య గారు కృష్ణాజిల్లాలోని నల్లమల నేమింప బడిరి. సుదాసు వేలముదలియారు గారు డిసెంబరు 1-న తేదీనండి పెద్దాపురం తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షులు. గంధి చానుతు రావుగారు అనకాపల్లి మునిసిపల్ కౌన్సిలరు.

కన్నంబిల్లి బాలపింహారావుగారు అనంతపురము తాలూకా బోర్డు సభ్యుడు.

టి. రామచంద్ర అయ్యగారు బళ్లారి తాలూకా బోర్డు సభ్యుడు.

ఎస్. అప్పారావుగారు గుమ్మార తాలూకా బోర్డు సభ్యుడు.

ఆనంద్రి సర్వేపల్లిగారు గోదావరి జిల్లా బోర్డు సభ్యుడు.

ఆచలం వేంకటేశ్వరరావు, మద్దాలి ఆదివారాయణ రావు గార్లు పోలవరం తాలూకా బోర్డు సభ్యులు.

పెద్దాచలం వేంకటేశ్వరరావుగారు గోదావరి జిల్లా బోర్డు సభ్యుడు.

జలగంజు నరసింహారావుగారు పావనపురము తాలూకా బోర్డు సభ్యుడు.

జి. హెచ్. రఘుగారు ప్రివిలేజీ సెలవునై నందు టిప్ పల్లెట్ డి మూడి కుంజు నెడంగాడిగారు మదరాసు జనరల్ ఆసుపత్రిలో రెసిడెంటు మెడికల్ ఆఫీసర్ గా నున్నారు.

మంగుత్తు మరయ్యగారు బళ్లారి జిల్లా మెడికల్ కానిటరీ ఆఫీసర్ గా నేమింపబడిరి. నెల్లూరు కెయిలుకు వీరే మెడికల్ ఆఫీసర్.

రాజయ్య రాబ్బర్డు విల్లియమ్స్ గారు కర్నూలు జిల్లా మెడికల్ కానిటరీ ఆఫీసర్ గా నున్నారు.

రామచంద్ర గోపినాథరావుగారు కోరాపుట్టికి పోయి గడచి.

టి. ఎస్. కనకం గాడిగారు ఛార్జ్ ఫుయ్ కోనుకరకు తాత్కాలికముగ రాజయ్య రాబ్బర్డు విల్లియమ్స్ గారు జనరల్ ఆసుపత్రిలో రెసిడెంటు మెడికల్ ఆఫీసర్ గా పనిచేయు నున్నారు.

కృపాచారిగారి ప్రతిష్ఠాపనమునకు డైరెక్టరుగ నుండి గూడ పి ఎస్. చంద్రికేశ్వరుగారు మదరాసు వైద్యకళా కాలేజీ, ఆఫీస్, క్రిమినాలజీ పండితుడుగ నేమింపబడినా.

విద్యకళా

కె. నరసింహముగారు రాజయ్య రాబ్బర్డు నుండి కొనకొమ్మలముకు పోయ్యారు ఎలిమెంటరీ ట్రెయినింగు స్కూలు హెడ్ మాస్టరుగ బదిలీ చేయబడిరి.

మొదటి స్కూలు మాస్టర్ ఇన్ స్పెక్టరునకు ప్రస్తుతమున పర్యటించి అసిస్టెంట్ మాస్టరు ఎ. ఎస్. వారాయణమూర్తి గారు తమ విద్యుత్ కర్మములలో పాలు గంజాము వికాళ పట్నము రేంజిమాస్టర్ అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు విద్యుత్ కర్మ ములను దిగ్విక్షింతురు.

చూచు

కర్నూలు జిల్లా సెంటికోట్టూరు గుడివిజయ డిప్యూటీ పోలీసు సూపరింటెండెంటు శ్రీనివాస శేషాద్రి అయ్యగారికి విద్యుత్ మోటార్ మొదలు మూడు మాసములు ప్రివిలేజీ సెలవు.

సింగు పాతాయాకా ప్రేమకరి సబ్ మేజిస్ట్రేటు మంగళము శేషారామారావు గారు రెండవ తరగతి మేజిస్ట్రేటుగ నేమింపబడిరి.

మల్లరాజు వేంకటరెడ్డి సహాయకుడు రామకృష్ణ శాస్త్రి, కలవాయి వల్లభయ్య, కామమాను నరసిరెడ్డి, విలారు హనుమంతరావుగార్లు గుంటూరు మండలములోని నరసారావుపేటకు స్థలము మేజిస్ట్రేటుగా నేమింపబడిరి.

అల్లెగురి వెల్లివాయి సింగయ్య, అగ్గరుపాట్లగార్లు చెన్నపురికి తరలి వెళ్లి మేజిస్ట్రేటులుగ నేమింపబడిరి.

కృష్ణాజిల్లా మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు ఉదయవర రామారావుగారికి కృష్ణా నదున సాత్వము దీసికొను నధికార మియ్యబడినది.

కృష్ణా మండలములోని డిప్యూటీ కలెక్టరు ఉదయవర రామారావుగారు మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటుగ నేర్పరుపబడిరి.

సామగ్గోటం గుండ్లపాటిగారు, స్థలము మేజిస్ట్రేటు లిరువలి కొమారామూరి అనంతరావు గారికి 152-ఎ (మదరాసు లోకలు) గార్డు ఆఫ్ 1889) సెక్షన్ క్రింద చేరు చేరులను విధానంప నధికార మియ్యబడినది.

తుని సబ్ రిజిస్ట్రార్, స్థలము మేజిస్ట్రేటు తంజావూరు రామచంద్ర నరసింహారావు గారికి 152 ఎ; 100- 88; 112, 117-ఎస్. (మదరాసు లోకలు) గార్డు ఆఫ్ 1884) సెక్షన్ క్రింద నున్న చేరుచేరుల విధానంప నధికార మియ్య బడినది.

వైద్యకళా గ్రామరే పితాపురము సబ్ రిజిస్ట్రార్, స్థలము మేజిస్ట్రేటు అగు విడియల నాగలింగ చేపర గారికి కూడ మొదల బడినది.

కెవెన్ డిపార్టుమెంటు.

వ్యవసాయకా అసిస్టెంటు డైరెక్టరు డి. బాలకృష్ణ మూర్తిగారికి 1918 సం. జనవరి నెలనుండి మూడు మాసములు ప్రివిలేజీ సెలవు.

ఆరవ శ్రేణి డిప్యూటీ కలెక్టరు వెంకటసామిగారికి విద్యుత్ మోటార్ తేదీనుండి రెండుమాసములు ప్రివిలేజీ సెలవు. డిప్యూటీ కలెక్టరు జె. వారాయణరెడ్డిగారికి డాక్టరు కర్మిశి కేటు వైని మరీ నాలుగుమాసములు ప్రివిలేజీ సెలవు యియ్య బడినది.

ఎస్. ఇ. ప్రిన్సిపాల్ గారికి బదులుగ గోల్కొండ ఏజెన్సీకి వి. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు, స్థలము ఫోరెస్టు ఆఫీసరుగ నేర్పరుపబడిరి.

డిప్యూటీ కలెక్టరు బదిలీలు:—ఉదయవర రామారావు గారు కృష్ణా నది అనంతపురమున జనరల్ మాస్టర్ క్రిస్టానుండి అనంతపురమున జనరల్ మాస్టర్ గా పాతగంటి అప్పారావు పంతులుగారు బదిలీ చేయబడిరి.

మినరేషన్లు

గుండ్లపాటిగారు భావరాజు కామరాజుగారు పెద్దాపుర మునకు ట్రాన్స్ ఫర్ చేయబడిరి.

బరంపురము అడిమవల జిల్లా మునకు బయ్యంత్రి శ్రీరా చమూర్తి పంతులుగారికి నవంబరు 20 తేదీనుండి సగముతీర ముపై, 15 దినములు ప్రివిలేజీ సెలవు.

సాల్టు డిపార్టుమెంటు

ఇన్ స్పెక్టరు సాంబమూర్తి వీక్షి తార్ అప్పారావుగారు పాలక సర్కిలునుండి నరసారావుపేట సర్కిలుకు బదిలీ చేయ బడిరి. సి. ఎఫ్. హర్షుగారిచే విరుదల కాగానే క్రొత్త సర్కిలులో ఛార్జ్ ఫుయ్ కోన కలయినా.

ఇన్ స్పెక్టరు ఛార్జెస్ సిట్టిగారు ఉడివిజయ మునకు పల్లికి.

పట్టిక వర్క్ డిపార్టుమెంటు.

కృష్ణా సెంట్రల్ డివిజను దివి పంపింగు స్టేషను అసిస్టెం టునూపరింటెండెంటు డబ్ల్యు. డి. లిఫామూరుగారికి డిసెం బరు 2 వ తేదీనుండి 22 రోజులు ప్రివిలేజీ సెలవు.

మెడికల్

హిందూపురమున (అనంతపురము జిల్లా) రెయిల్వే స్టేషన్ ఇన్ స్పెక్టరు మాస్టర్ పైనున్న వీరియ అసిస్టెంటు సర్జను జి. శంకర నాథునిగారు అనంతపురము కలెక్టరు గారి క్రింద స్టేషన్ ఇన్ స్పెక్టరుగ నేమింపబడిరి.

బళ్లారి జిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరునకు అసిస్టెంటుగ నున్న సివిల్ అసిస్టెంటు సర్జను జి. ఎస్. శేషాద్రిగారు చెన్నపురి కానిటరీ కమిషనరుగారి చేతిక్రింద కలరా పార్టికి నాయకుడై యుండవలయును.

స్వరాజ్య సమితి-రొయ్యూరు.

ఈ సమితియొక్క ప్రథమ వార్షికోత్సవము ఈ సం. 24-వ తేదీ సాయంత్రం 6-30 గంటలకు, పెద్దబొట్ల వీర య్యగారి ఆధిపత్యముక్రింద అతి వైభవముతో జరిగినది. ఈ సమితియందు ఈ గ్రామమునందును చుట్టుప్రక్కల గ్రామ ములందును గలసి పదునారుగురు సభ్యులు గలరు. ఈ సమి తియొక్క సభ్యులు అవ్వడంపై చుట్టుప్రక్కల గ్రామ ములందున్న అది మాంధ్రులపల్లెలకు పోయి, వారికి త్రాగు బోతుడనుకలన గలిగెడి పద్ధతులను గూర్చియు, ఆరోగ్య మును గూర్చియు ఉపన్యాసము లొసంగెదరు. అనంతపురం డెల్టా వారికి తరు సలహా నింపగురు సహాయము చేయు ముందేరి. ఈ సంవత్సరమున ఎనిమిది సభలను చేసిరి. ఇంతేగాక చుట్టుప్రక్కల గ్రామములకు పోయి దేశహితైక విషయము లను గూర్చి పలు ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. గాంధీ మహాశయుని చూడజరగమమీద 1500 మందిచే బస్సుకులను జేయించిరి. ఇట్లు దేశభక్తులగుటై ప్రజానిధులు పాటించు చున్నారు.

పారిశ్రామిక సంఘము.

సంఘమువారు 28 వ తేదీన మువ్వూరు సామల విచారిం చిరి. బొంబాయి దక్షిణపు సర్కిలు ఫోరెస్టు కన్సర్వేటరు వెల్లు గారు ప్రథమమున సాత్వ మియ్యబడిరి. అరణ్యమునకు సంబంధించిన పరిశ్రమ లన్నిటిని దొరతనమువారు నడు పవలయును. బొంబాయి నుండు పారిశ్రామికాభివృద్ధికి విశేష ముగా సహకారమున్నది. పరిశోధనోద్యోగులు కొందరును పాతకాల యొకటియును ప్రతిగ్రామమున మండలమునని నెల్లుగా రనిరి.

గాజుపాముగికి ప్రత్యేకముగ రైలు రేల్వే గుడవలయు ననియు, గాజుపరిశ్రమ కాశ్యకముగు అవకాశములపై పన్నుల దొలగింపవలసివచ్చెను, క్షణమునకును విధించి పరి శ్రయ గానాడవలసిన దనియు వెయిబాధండు గాజు యంత్రాలయపు నూపరి, పెండ్లెలు చందార్లుగా రనిరి.

పిక్కల ఎల్లెవిట్ల కెమిక్లు వచ్చునై డైరెక్టరు ఎమిను గారు సాత్వమియ్యబడిరి. వైకం నెనియందు సారా యిలు తయారు చేయబడుచున్నది. దొరతనమువారు పరిశ్రమ విరాళములు మున్నగు ధనసహాయము చేయ నగత్యములేదు. కాని విదేశము నుండు దొరతనముల సహాయ మొందుచుండిన నుకటకు దిగు వతి యగుచున్నది. వీటిపై శుంకముల విధించి పన్నుదేశమున తయారగు సరకును సురక్షింపవలసిన దని ఎమిను గారు చెప్పిరి.

పరపతి సంఘములు:—పరపతి సంఘములు వాని యువ యోగమును ఇదివరలో ఈ ప్రాంత ప్రజలకు తెలియక పోయి నను, కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్ గు పదవి వచ్చిన తరువాత ఉత్తరసర్కారు జిల్లాలలో అని దివది నాభివృద్ధి యగుచున్నది పరపతి సంఘము లనెడి వీజనులను అక్కడక్కడ పెదబల్లి వానిని తగురీతిని పెం పొందించి పెద్దవానిని జేయుటకు వారు సమర్థులను గౌరవ సంఘ స్థాపకులుగా నియమించి ట్లు తెలియుచున్నది. ఇట్లు వంటి దేశ సేవకు తరువరి శ్రద్ధతో చేసెడివారిచే వారు నియ మించినట్లు మే మెరిగిన దామెల్ల నాగేశ్వరరావుగారిని బట్టి మేము చెప్పగలము. వీరికి విద్యాభ్యాసము చేయు దినులలో గూడ నిట్టిదేశ సేవమున ఉత్సాహము మొదలన సాత్వములో శ్రీల పోటీ చేరిక పట్టి మిగుల శ్రమగడి దానిని కొండె మభివృద్ధికి చేచ్చినది, నరసారావు తాలూకాభివృద్ధి సంఘము న కప్పుచివడి వీరే! వీరిటునంటి పనులు వినుగులేక మిక్కిలి యోగికతో చేయుదురు. ఇప్పుడు పరపతి సంఘములు వాని యభివృద్ధి ఉపయోగములు వల్లెరా సంకతులను మిగుల భక్తి శ్రద్ధలతో దేశస్థుల కెల్లరకును బోధించుచున్నారు. తమ శిషి యుండు ఎవ్వరైన యుత్సాహము కలదనియు తమ యుత్సా హమునకు తగిన పని లేదనియు చూపు లేప్పిరి. ఇది నిజమే. వీరికి తగిన పని పూర్తిగా కల్పించి పరపతి సంఘములవలన దేశ మున కెంత యువకారము జరుగవలసి యున్నదో అంత యువ కారమును వీరే జేయించుటకు నాగేశ్వరరావు పంతులుగా రు ప్రార్థికులు. ప్రజలును పరపతి సంఘముల యుద్దేశములు పూర్తిగా తెలిసికొని గ్రామములను చుంచి ఫీటిలోనికి తెచ్చు కొనుటకు ప్రార్థికులు.—ఒక సంఘ ప్రోత్సాహకరము.

అపర్వాధన సంఘము:—డి. ఇ. డి. కోహిను గారు నై సంఘమువారికి నుమారు లక్షరూపాయలను చెల్లింపవలసి యున్నది. రూపాయలను తక్షణము చెల్లింపవలసినదని సంఘ మువారు కోహినుగారిని నిర్బంధపరుచుటచే సామ్యు చెల్లింపు టకు కొంతగడపు యిత్తలయమున కోహిను గారు హైకోర్టు వారికి వ్రాసికొనెరి. హైకోర్టువారు రి మానుములు గడుపు నిచ్చిరి.

పారిశ్రామిక వస్తుప్రదర్శన సమితి

యమునను రాజప్రతినిధిగారు

చెన్నపురికి అరువెండు సమయమున మోటారుబండ్లు

కాలమువారు ఆకాశగము కలుగగొడుటకయి

రిక్షణము ఈ క్రింది చేరుగలవారికి 2 రూపాయ చేసి

కొనవలయును:

మోటారు కిక్ చేయన్న కంపెనీ,

971 మోటారు డ్, మదరాసు.

వృత్తాంతములు

శ్రీవా. మహాగౌరవ గారు ఢిల్లీలో మరణించిరి.

శ్రీవా. మహాగౌరవ గారు బొంబాయి కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. శ్రీచక్రవర్తిగా రెండుకంకిరించిరి.

సర్ మైకేలు ఓడ్యుగుగారి నియమిత కాలము మరణము సంవత్సరము అధికము చేయబడినది.

మారుతి గ్రంథాలయము, బ్రాహ్మరాజు:— గ్రంథాలయములో చనవలయు సభ్యులను సభ్యులను అ. సుబ్బారావు గారు గ్రంథాలయమునకు ప్రవేశించునట్లు, కొండేపూడి అచ్యుత రామయ్యగారు కేంద్రీకరించు ఎత్తుకొనబడిరి.

శ్రీ ఆంధ్రసర్వస్వ గ్రంథాలయము, నిడుబొల్లి:— బ్రాహ్మరాజు గారు గుంటూరు జిల్లా:— ఈ సంఘపు ద్వితీయవార్షికోత్సవము దేశంబరు 2 వ తారీఖు ఆదివారమున నన్నపనేని జేవయ్యగారి భవనములో జరుపబడును. బారిష్టరు త్రిపురనేని రామస్వామి ఛౌదరిగారు అగ్రాసవాధిపత్యము వహించెదరు.

24-11-17 తేదీన సనాతన భగ్యసభ కార్యదర్శి అప్పల కనకయ్యగారి యాజమాన్యముక్రింద వెదురుపాకబోర్డు భాలికాపాఠశాలలో బాలికలకు బోధనలు పుస్తకములు మొదలగు బహుమతు లీవబడినవి. బాలికలు సంగీతము కోలాటము మున్నగు నోదములచేత చూపణ నానంద మొందజేసిరి.

జిరుదచిన్నముల నొసగుట. — జిరుదచిన్నముల నొసగుటకు గాను 28వ తేదీన దొరతనము వారి మందిరమున కలకత్తా గవర్నరుగారు దర్శనమిచ్చిరి. దర్శనమున యూరోపియనులు, భారతీయులును శ్రీ పురుష లనేకులునునున్నారు. జిరుదచిన్నముల నందుకొనినవారిలో రాజబహద్రులు గా రొకరును మహారాజు బహద్రులు గా రొకరును ఉండిరి.

ఒక క్రొత్తగ్రంథాలయము:—నవంబరు 15 తేదీ గురువారమునాడు తిరుగుతాలూకా మధ్యమ గ్రామములో “శ్రీ సీతారామలక్ష్మి” యను నొకపుస్తకభాండాగారము స్థాపింపబడినది. గ్రంథాలయమున ప్రస్తుతము 150 సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములును 100 ఇంగ్లీషు గ్రంథములును ఉన్నవి. వారపులికలు రెండు వచ్చుచున్నవి.

బందరు దీవి తాలూకాలగభ:— బందరు, దీవితాలూకాల సభ డిసెంబరు నెల 2 తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 1 గంటనుండి బందరు పురమందిరమున శీలం బగన్నాధరారావు నాయుడుబారిష్టర్ అట్లా గారి ఆధిపత్యముక్రిందబరుగును. తీర్మానములు:— 1. హిందూదేశమంత్ర మంటాగూర్తి గారికి స్వాగతము. 2. ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యముతో కూడిన హిందూజాతీయ మహాజనసభ సంస్కరణ విధానమునకు ఆమోదము. 3. ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము.

దువ్వూటి తహసీలు నాయు:— వైరుద్యోగులకుగూర్చి ఇదిగఱకు కొంత వ్రాయబడినది. ఈ పత్రము దరఖాస్తులను పంపుకాలము నవంబరు 16 వ తేదీ తోనే ఆంధ్ర మయ్యెను. దఖాస్తుకాలము నవంబరు 16 వ తేదీతో ఆంధ్ర మగునని గజెటులో నింతకు పూర్వమే ప్రకటించబడినది. కాని దాని నందరును సరిగ చదివి నుండవని వాయిదా డిశంబరు నెల 16 వ తేదీ వరకు వాయిదాపడిన దని దొంతనమువారి ప్రకటించిరి.

వేదపాఠశాల సంస్థాపనము:— గోదావరిజిల్లా, వెదురుపాకలో “సనాతనధర్మసభ” వారిపక్షమున 18-10-17 నాడు “వేదపాఠశాల” యొక్క నెలకొలుపుబడినది. స్వాగత మే ప్రధాన మనకొనక స్వంతపక్షమునూడ లెక్కచేయక శిష్యులకువిద్య గరవుటయు దత్తికర్తలగి సర్వరా పాటుపడునట్టి వేదాధ్యయనపథము కన్పడండి కామేశ్వరరావధానముగాను ఉపాధ్యాయులుగ నున్నారు. పలుకు రాత్రియు పాఠము లతి శ్రద్ధాసక్తులతో జరుగుచున్నవి. ఈ పాఠశాల స్థాపించు నాడు 5 గురు విద్యార్థులుమాత్రమే యుండిరి గాని, ప్రక్కకు 18గురు చుత్తూరుపూరితులకు విద్యార్థులు చక్కగ విద్య నభ్యసించుచున్నారు. స్థాపకులిందున కెంతయు ప్రశంసనీయును.

అజాగ్రత్తగ బ్రెసికలుబండిని త్రొక్కుట. — తెంగుపూరులో ఏన్ బోనియను బాలుడొకడు ఒక దినమున చెన్నుపురి ప్రాంతాన్నిబడి బ్రెసికలు త్రొక్కుకొని పోవుచుండెను. మార్గములో నతడు అజాగ్రత్తతో బండిని త్రొక్కుటచే నది ఒక బొంబునైనుండి పోయెను. బొంబునికాలు విరిగినది. పోలీసువారు వానిని ఆస్పత్రికి తీసికొనిపోయిరి. ఎన్ బోనినైకేసు చేసిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు కేసు విచారణచేసి నేరస్థుడు కాలు విరిగిన బొంబునకు 20 రూపలను యిచ్చుననలెనని ఆజ్ఞాపించిరి.

మోటారు ప్రమాదము:—సింహ నగరమున 27 వ తేదీ నొక ప్రమాదము సంభవించెను. పోస్టాఫీసుల దివ్యుటి డైరక్టురు బసరలు హాక్కిననుగారి మోటారుబండిని వారికార్యాలయ మందలి గురుస్తా యొకడు నడుపుచుండెను. డైరక్టురునకు వశముదప్పి మోటారుబండి యొక్కనుండి రిఫ్టును వైద్యులకు దిగువను పట్టాలకు దగులుకొని పడిపోయెను. బండిలోని వారు ప్రమాదవరముగ గాయపడిరి. బండి పాడయ్యెను. పోలీసువారు దర్శాపు చేయుచున్నారు.

శ్రీరామకృష్ణ గ్రంథాలయము:— కృష్ణాజిల్లా పేకేరులో గత మాసము 25-వ తేదీన చిన్నగ్రంథాలయము స్థాపింపబడినది. సంఘనియమములబట్టి సంఘసభకు లెల్లరు వారి వారి వంతుల ప్రకారము పాత్రములుకొనుటకు ప్రతిమాసమును స్వల్ప ద్రవ్యసహాయము చేయుటకు ఏర్పాటులు చేయబడినవి. సుమారు రెండువందల పుస్తకములు గ్రంథాలయమున గలవు. వార్తాపత్రికలును తెప్పించబడుచున్నవి. కార్యదర్శి సోమంచి సుబ్బన్నకాశ్రీగారు.

హిందూ నెకందరి పాఠశాల, ధూళిపూడి:— ఈ పాఠశాలలో రెండవ ఛార్మును నూతనముగా సర్కారువారు ఆరు ముతించిరి. ఈ వార్త మా గ్రామవాసుల కెల్లరకును కడు సం తోషదాయకము. దయామయులగు సర్కారువారు కడుంగడు మడసి యులు. ఇంతటితో సంతసించి మా గ్రామస్థులు ఉద్యమమును వడలరారు. భవనము తయారగువరకును పట్టుదల పూనవలయును. కమిటీవారు క్రొత్తదంపాలకొరకు వెంటనే పనిచేయవలెను. — (ఒక పురవాసి.)

ఒక పెద్ద విఘ్నేశ్వర విగ్రహము:— పెద్దా పురము తాలూకాలో చేరిన రాజ భూపాల పట్టణమునకు దక్షిణముగా నేటపాలెము మేడపాడు వెళ్లెడి మార్గమున ఊరిసమీపమున ఏక శిలాగణపతివిగ్రహ మున్నది. దానియొక్క మూడు 8 గజములు, వెడల్పు 2½ గజములు. విగ్రహము ఏమియు పాడై పోలేదు. అనయము లన్నియు సరిగా నున్నవి. ఆ విగ్రహమును ఎవరైన ఎక్కడైతైన తీసికొనివెళ్లి తగిన స్థలము ఏర్పాటు చేయగోరుదు లేని ఆగ్రాహస్థులవల్ల ఏయడు సంద దని కూడ తెలియవచ్చెను — అని మేడపాడు బోర్డు స్కూలు ఉపాధ్యాయుడు జవ్వారి వేంకట్రావు పంతులు గారు వ్రాయుచున్నారు.

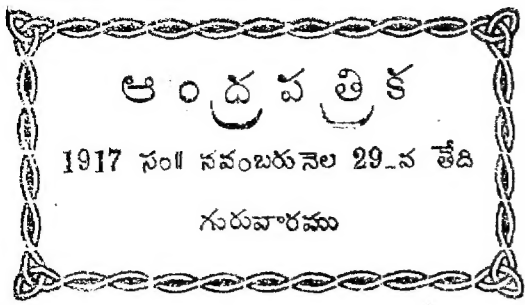
పాలికాపు యజమాని:— తెంగుపూరునకు తూర్పు రెండు మూడు మైళ్ళలోనున్న డేబూరు గ్రామములో వెంకటేశయను పాలికాపు తన యజమాని పశువులలో నొక దానిని తనయంట గట్టివేసికొని దాని నెంకో తోలకొనిపోయి రని తన యజమానితో చెప్పెను. అతడు తన పశువులమిత్రము గ్రామముంతయును వెదకి తుకకాపశువుల తన పాలికాపు యంటచూచి వానివైరి కేసుచేసిక. తెంగుపూరు మేజిస్ట్రేటు గారు కేసుకు విచారణచేసి పాలికాపునకు రిమానములు కలిగి తీసు విడిచిరి.

నియోగి మహాజనసభ:— నియోగి ప్రముఖులకు గల స్వధర్మమునందలి పట్టుదలయు శ్రీశీక్షితులవారియందలి య వ్యాధి ప్రేయము 24-11-17 తేదీన జరిగిన. వార్షిక కార్యదల కలన వెల్లడియగుచున్నది. ప్రతి సంవత్సరము ఈసమయమున ఆరాధనానామధ్యమ జయపథకు నియోగి మహాజనసభ శ్రీ దీక్షితులవారి జననదిన మగు శ్రేష్ఠమధ్యమ కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలలో నేనోయిక తావుక కో. కర్మకాశ్రీగారి ప్రముఖులవల్లయు, నియోగి ప్రముఖుల కార్య దీక్షులవల్లయు ద్రవ్య సహాయములను జయద్రవ్యుగ జరుపబడు గాక. — అని తేలప్రోలునుండి గుడిచాటి శత్యనాథకర్మగారు వ్రాయుచున్నారు.

సందేశములు.

మజఫరు జమిందారుల సంఘము

నిన్నటిదినము రాజప్రతినిధి కార్యదేశిక గారలు ముజఫర్ గుర్రులకు జమిందారుల సంఘ ప్రతినిధులకు సందేశమును మొసగిరి. నవాబు మహమ్మదు విహార్ ఖాను గారు సందేశమును జరిగిరి. ప్రస్తుతపు భూమిపన్నులను గురించి చెప్పాడు ప్రస్తుతపు “పెర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు” మరియు కొంతకాలమువరకు నుంచవలయు ననిరి. రాజకీయసంస్కరణములలో జనులు సాగ్రయగునంత దగ్గర గ స్వ పరిపాలనోద్దేశమును సూచించు నట్టి నూత్రములు గల సంస్కరణముల జేయవలయును. బ్రిటిషువారు హిందూదేశమున కొనరించిన మేలునకు వారికి కృతజ్ఞులము. అయిన నింక మరికొన్ని మేలుల వారొనరింపవలసి యున్నది. యూరోపియనులును హిందువులును గలసి ఆన్వోద్యమహాయమున నీమేలు గావించవలయును. హిందూసభ, మహమ్మదీయ దేశీయమహాసభలు అనధికార సామ్రాజ్యకాసన సభ్యులు మొదలగువారు చెప్పినంతములను. జూచితిమి. వారు జమిందారులకూర్చియు కొంత జెప్పిరి. మాయభిప్రాయముల నిచట తెలియ బరువనోరు చున్నాము. (1) హిందూదేశ కార్యదర్శివరని వలనదేశీయ కార్యదర్శివరనిని బోలియుండ వలయును. ఆతనికి సహాయ కార్యదర్శి లిద్దరుండవలయును. అంతొకడు భారతీయుడుగ నుండవలెను. వీరీతీయులు బ్రిటిషువారి భవనముండి వెచ్చించబడవలయును. (2) కార్యదర్శి గారిసంఘమును తొలగింపవలయును. తొలగించులోపల వారిలో సగముమంది సభ్యులు సామ్రాజ్యకాసనసభవారిచే నెన్నకొన బడవలయును. తక్కిన వారిని కార్యదర్శి గారు నియమింపవలయును. వారిని నియమిత కాల మైదు సంవత్సరములుగ నుండవలయును. (3) రాజప్రతినిధి గవర్నరు గారు కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో సగముమంది భారతీయులుగ నుండవలయును. (4) సామ్రాజ్య కాసన సభ సభ్యుల సంఖ్య 150 గ నుండవలయును. తక్కిన కాసనసభలలో పెద్ద వాటిలో 100 గురును చిన్న వాటిలో 60 మొదలు 75 వరకును సభ్యులుండవలయును. (5) కాసన సభలన్నిటిలో ప్రజాప్రతినిధులసంఖ్య చాలఅధికముగ నుండవలయును. నూటికి 80 మంది చొప్పున ఎన్నుకొనబడవలయును. ఒక్కొక్కసభ్యుడు 5 ఏకదశవరకు సభ్యత్వమును గలిగియుండవలయును. (6) ప్రజానిర్వచితసభ్యులు మాత్రమే “వోటి” చుట్ట కధికారము గలిగియుండవలయును. అధికార సభ్యులును కార్యదర్శులును తమ అభిప్రాయముల బోధించుట కధికారమును గలిగియుండవలెను. సభ వారామోదించినయెట్టి తీర్మానమునైనను గవర్నరు గారు తిరస్కరింపవచ్చును. ఇట్లు గాకపోయిన సభమపక్షము దొరతనపుసభ్యులు దొరతనము వారి కనుకూలముగానే వోట్ల నీయవలయునను నిర్బంధన ముండ గూడదు. (7) ఎన్నిక స్వార్థత్రయము ప్రజలలో విశేషముగ న్యాపించ జేయవలయును. కొలదిసంఘములవారి లాభములు మాత్రము భద్రముగావించబడవలయును. (8) జమిందారులకు గూడ ఈసభలలో తగినప్రాతినిధ్య ముండవలయును. (9) సంయుక్త రాష్ట్రములవ.టి పెద్దరాష్ట్రములు గవర్నరుగారి పాలనమున నుండవలయును. ఈ రాష్ట్రములు నిరంతరము గవర్నరుకు నియమింపగోరుచున్నవి. సాగ్రయగునంత క్వరలో నట్లు చేయవలయును (10) రాష్ట్రీయ దొరతనమువారికి అధిక స్వాతంత్ర్య ముండవలయును. (11) హిందూదేశమునందు వెంటనే స్థానిక వ్యవసాయ పరిమెలమును సుసంపాదవలయును. లోకలబోధలను జిల్లాబోర్డులకు గ్రామ పంచాయతులను భాగుపరచి వాటికి పరిపూర్ణ స్వపరిపాలనను నొసగవలయును. (12) దొరతనపు టుద్యోగము లన్నియు భారతీయులు పొందుట కవకాశము నీయవలయును. సివిలుసర్వీసు పరీక్ష లనిచ్చుటను, ఇంగ్లండు నందు 2 కే సమయమున జరిగింపవలయును. యూరోపియనుల కెట్టివరతు లున్నవో అట్టివరతులతో భారతీయులకును ఆయుధముల దాల్చు చాక్కుల నొసగ వలయును. (12) యూరోపియను దేశములలో యువకుల కిట్టి అవకాశము లతో భారతీయులకు గూడ కమిషను ఉద్యోగములు తెరువబడియుండ వలయును. జమిందారు కుమారులకు గూడ వైరి కళిక్ష మొసగుటకు ప్రత్యేకవైరికళికాశాలల స్థాపింపవలయును. రాజప్రతినిధిగారు యథాప్రకారమున ప్రత్యుత్తరము నొసగును వారికి వందనముల నొందిరి.

*** హైందవరాజ్యాంగ పరిణామము**

(౧)

I

కాంగ్రెసు సంస్కరణములు విప్లవకరము లని గొందరును, తక్షణ స్వరాజ్యమును వాంఛింపుచున్నవని మరికొందరును చిలుకపలుకుల నుడువుచున్నారు. ఇటుల నుడువు విమర్శకులు హైందవరాజ్యాంగపరిణామమును పరిశీలించి యుండక నైనను భోవలెను. లేక, కాంగ్రెసుసంస్కరణములకు చెడ్డపేరుబెట్టి స్వలాభముకొరకై హిందూదేశభివృద్ధికి భంగము గలిగింప నుద్దేశించి యున్నవని యుండవలెను. బుద్ధిపూర్వకముగ అభివృద్ధి కక్షుడగువానికి ఎక్కి ప్రమాణములు చూపినను నొక తీరుననే పరిణమించును. హైందవరాజ్యాంగ పరిణామముగూర్చి ముందువెనుక లారయని వాణి మాత్రము, గౌరవనీయులగు మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు "హైందవ రాజ్యాంగపరిణామము" అను గ్రంథము నేత్రాంజనమై పరగగలదు. కాంగ్రెసు సంస్కరణములలో, నూతనముగాని వివేకితముగాని ఎద్దియనులేదు. బ్రిటీషుపరిపాలనారంభమునుండియు ఆంగ్లరాజకీయవేత్తలును, భారతీయవిద్యార్థికులును నుద్బోషించుచున్న సంస్కరణములే తిరిగి వాంఛింపబడుచున్నవి. స్వల్ప సంస్కరణముల కొరకు భారతీయు లికపై నిచ్చుగించు. అధికారము ప్రజలహస్తగతమైనగాని, ఏసంస్కరణమునకును అవకాశముండదని భారతీయులు దృఢాభిప్రాయమై యున్నారు. స్వాతంత్ర్యనిర్వహణమునకై జరుగుచున్న ప్రపంచపు కలవరము, భారతీయుల వాంఛలను ప్రస్ఫుటముజేసినది. క్రిక్కిరేడులగు దాదాభాయి నారోజీగారు కలకత్తా దేశీయ మహాజనసభలో నుడివినటుల, స్వపరిపాలనా ప్రదానమునకు కాలము సమీపించుటయే గాక, యిదివరకే మిగిలిపోయినది. రామచంద్రరావుగారు, కాంగ్రెసు సంస్కరణములు సక్రమ పరిణామపు ఫలితములే గాని వేరొండు గాదని నిదర్శన పూర్వకముగ జూపి యున్నారు. వారి రాజకీయపరిజ్ఞాన మా పోతమునందు గన్పట్టుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోకరిక్తి గ్రంథరచనకు గడంగుట, ఆంధ్రులకు సంతసము గొలుపగలదు.

సంగ్రామ కారణముచే, సామ్రాజ్యమందు పునిర్నిర్మాణము గావించుట యవసరమని ఆంగ్లరాజ్యాంగవేత్తలు గ్రహించిరి. ఈ సమయమున అధినివేశ రాజ్యములే గాక, హిందూదేశముగూడ సామ్రాజ్యమహాసభయందు ప్రాతినిధ్యము బొందినది. సామ్రాజ్యవ్యవస్థాపకసంఘము 1872 వ సంవత్సరమునందే బీకన్సర్జీపురభువుగారు గ్రహించిరి. 1884 సంవత్సరమున సామ్రాజ్యసంఘ ముదయించెను కాని యంతవరకును సామ్రాజ్యమున కంతకును సంబంధించిన సంగ్రామవిషయమై గాని, సంధివిషయమై గాని, ఆంగ్లదేశమునకు దప్ప తదితర సామ్రాజ్యభాగముల కెట్టి జోక్యమునకును అవకాశము లేకుండెను. సంగ్రామ మారంభమైన పిమ్మట అధినివేశ రాజ్యములు

తమ నిస్సహాయతను గ్రహించి, ఇందువిషయమై ఆందోళనము గొనసాగించిరి. సాంగ్రామిక సభ యిట్టి విషయములను చర్చించుట కేర్పడినది. ఈ సమయమున భారతీయుల ఆందోళనము కొంత వరకు ఫలించెను. భారతీయులకుగూడ ప్రాతినిధ్య మవసరమని యంగీకరింపబడెను. కాని ప్రభుత్వ నియమితులే భారతీయ ప్రతినిధులుగ బంపబడిరి. స్వపరిపాలన ప్రదానానంతరమే, హిందూదేశము ప్రజా ప్రతినిధులను బంపుటకు సాధ్యమగును. అందుచే సామ్రాజ్య పునర్నిర్మాణమున భారతదేశ మర్థ స్థానము సంపాదించుటకును స్వపరిపాలనా ప్రదానమునకును అవినాభావ సంబంధము గలదు. ప్రధమసమస్య సంగ్రామానంతరమున జైకివచ్చును. రెండవసమస్య ఎల్లరమనముల నిపు డాందోళనపరచుచున్నది. ఏ విధమున జూచినను, స్వపరిపాలనా ప్రదానము హిందూదేశమున కిప్పు డవసరమగుచున్నది. కడచిన ఏబది వత్సరముల నుండియు ప్రపంచమునకు క్రేటు బ్రిటను నాయకమణియై నిలిచినది. సామ్రాజ్యప్రాబల్యముతోబాటు బాధ్యతలు గూడ పెరుగుచున్నవి. సామ్రాజ్యమునంతను ఆంగ్లదేశము సామ్రాజ్యముగ పరిపాలించుట దుర్భరమగుచున్నది. పార్లమెంటు కార్యవిధానము మిక్కిలుమగుచున్నది. అందుచే ఆంగ్లదేశ మొక్కటియు సామ్రాజ్యంతర్భాగములపనిని తృప్తిగ నిర్వహింప లేకున్నది. దేశమందలి సమస్యల నైనను సంతృప్తిగ పరిష్కరింప లేకున్నది. ఈ లోపమును రాజకీయవేత్తయగు గ్లాడుస్టోన్ మంత్రిగారు 1879వ సంవత్సరమునందే గ్రహించిరి. ఐర్లెండు గాని, దేశములో నే భాగముగాని పరిపాలనాభారమును స్వయముగ నిర్వహింపదలచినచో, అందు కంగీకరించుటకు తాము సిద్ధముగా నున్నామని గ్లాడుస్టోన్ గారు వాదనము జేసియుండిరి. తమ వాదనమును చెల్లించుటకయి 1880 వ సంవత్సరమున ఐర్లెండు హోంరూలు చట్టమును ప్రవేశపెట్టిరి. స్వాతంత్ర్యము దూరదృష్టిని మందగింపజేయును. ఐర్లెండుకు హోంరూ లొసగినచో, ఆంగ్లదేశప్రతిభకు నష్టము వాటిల్లునని, కొందరు గ్లాడుస్టోన్ గారి ప్రయత్నములకు విఘ్నముల గల్పించిరి. ఇప్పటికిని ఆ సమస్యాన్నిర్వహణము పరిసమాప్తి జెందలేదు. ఇటులనే స్కాటులెండు, వేల్సు దేశములు తమకు హోంరూలు గావలయునని, కోర్కెల చెలిపెను గాని, యవి ఫలితము గాంచలేదు. సామ్రాజ్యభార మంతయు ఒక్క ఆంగ్లదేశమే భరించుచున్నది. ఆంగ్లపార్లమెంటు సామ్రాజ్య వ్యవహారముల కంతకును బాధ్యత వహించుచున్నది. ఇందుచే సామ్రాజ్యసామ్రాజ్యము నానాటికి సహజముగ దగ్గిపోవుచున్నది. ఈ విషయమై టి. పి. ఓకొనోగారు నుడివిన ఈ క్రిందివాక్యములు గమనింపదగినవి.

"స్కాట్లాండు దేశపు వ్యవహారములు, దేశ స్వభావమును ఆమూలాగ్రముగ గుర్తెరిగిన స్కాట్లీషు ప్రజలచే నిర్ణయింపబడుటలేదు. ఆంగ్ల, ఐర్లెండు, వేల్సుదేశీయుల అజ్ఞానతీమిరముచే నిర్ణయింపబడుచున్నవి. ఇదియే అన్ని భాగములకును వర్తించుచున్నది. ఇటులనే ఐరిషు వ్యవహారములు ఆంగ్లేయుల యజ్ఞానముచే పరిష్కరింపబడుచున్నవి. వేల్సుదేశపు వ్యవహారములను ఆంగ్ల, స్కాట్లాండు వారి యజ్ఞానము పరిష్కరించుచున్నది." రామచంద్రరావుపంతులుగారు చెలిపినటుల, సుపరిపాలనమున కొక్క రక్షణోపాయము మాత్రమే గలదు. పరిపాలనము స్థానికాధిప్రాయమునకు బాధ్యతవహించి తీరవల

యును. స్థానికవ్యవహారములు పార్లమెంటు అధీనమునుండి దొలగినతరువాత, సామ్రాజ్యపరిస్థితుల గూర్చి సావకాశముతో యోచించుటకు పార్లమెంటుకు తీరికయుండును. ఈదృష్టితో పరిశీలించినచో, హిందూదేశపరిపాలనమును పార్లమెంటు అధీనము నుండి దప్పించి, హైందవులకు బాధ్యత వహించు నట్లు చేయవలెను. అపుడుగాని, హిందూదేశమునకు సత్వరాభివృద్ధిగాని, సామ్రాజ్యమునకు సామ్రాజ్యముగాని గలుగనేరదు. కాంగ్రెసు సంస్కరణములు గోరునదియు బాధ్యతగల ప్రభుత్వస్థాపనమే. ఈ సత్యమును గ్రహింపలేక, స్వరాజ్యవాదుల తూలనాడేవా రెంతటి దూరాలోచన లేని వారో యూహింపవగును.

బాధ్యత గల ప్రభుత్వస్థాపనమునకు, స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలను నెలకొల్పుట యవసరము. ఇక్కార్యమును సాధించుటకై భారతీయుల ప్రయత్నములు నిన్న నేడుదయించినవి గావు. 1885 వ సంవత్సరమున కాంగ్రెసుసభ ప్రారంభమయిన పుడు అధ్యక్షులగు డబ్ల్యు. సి. బానర్జీగారు "ప్రజలు స్వదేశపరిపాలనమందు తగినటుల పాల్గొనుటకు వాంఛింపుచున్నారు"ని నుడివియుండిరి. 1902 వ సంవత్సరమున దేశీయ మహాజనసభాధ్యక్షులగు సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు నూతన చక్రవర్తిగారు స్వపరిపాలనమును క్రమ క్రమముగ భారతీయులకు ప్రసాదించి, తమ పరిపాలనమును తేజోవంతముగ జేయుట యవసరమని నుడివియుండిరి. 1904 వ సంవత్సరపు దేశీయమహాజనసభ కధ్యక్షుల వహించిన సర్ హెన్రీకాటన్ గారు హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మొసగి, సామ్రాజ్యమునందు సంయుక్త హైందవరాష్ట్రములు మకుటమై ప్రకాశించునటుల గావించుట ధర్మమని స్పష్టపరచియుండిరి. రెండు వత్సరములకు బిమ్మట భారతదేశ పితామహుడగు దాదాభాయి నారోజీగారు స్వరాజ్యతారకమంత్రమును ఎల్లర సందియములు విడువటుల, ఉపదేశించియుండిరి. "స్వపరిపాలనమే దివ్యోపధము. స్వపరిపాలనము నందే, మన ఆశ, బలము, ఔన్నత్యము నిలిచి యున్న" వని ఆమహామహుడు ఎలుగెత్తిచాటెను. 1908 వ సంవత్సరమున దేశీయమహాజనసభలో సర్ రసవిహర ఘోషుగారు "దేశీయమహాసభ యొక్క భవిష్యదధ్యక్షు లొకరు, సంతోష భావములు చెలరేగుచుండ, అధినివేశముల మాదిరి స్వపరిపాలనము హిందూదేశమునకు ప్రసాదించబడె నని హర్షముతో ప్రకటింపగలరు" అని యాశీర్వదించిరి.

ఇట్టి స్వపరిపాలనా సాధనము జేరుటకే, కాంగ్రెసు సంస్కరణములను ప్రధమ సోపానముగ నొసగవలయునని దేశహితాభిలాషులు గోరుచున్నారు.

దేశభాషలు: విద్యావ్యాపనము.

ఆంగ్లభాష హిందూదేశమున యంతదూరము విజృంభించిన పిమ్మట, వెనుకకు భావుట సరికాదనియు, దేశభాషలద్వారా విద్యనేర్చుట యీ తరుణమున సుసాధ్యము కాదనియు, ఆంగ్లసంభవులు నుడువుట యాచారమైనది. ఆంగ్లభాష ద్వారా విద్యనేర్చినవారి సంఖ్య యంతవరకును నూటి కొక్కరికన్న నధికముగ లేదు. అట్టితరి మిగిలిన తొంబది తొమ్మిది మందియు ఆంగ్లభాషా పరిచయము లేకయుండ, వారి యభివృద్ధికి సాధనమేమి? ఆంగ్లభాషద్వారా విద్యావ్యాపకమునకు జేసిన యత్నములు ఫలంపలేదనియు, నూతనపథమును ద్రొక్కుట యవసరమనియు కరతలాపలక

* గౌరవనీయులగు రావుబహదూరు మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారిచే రచింపబడినది. వెల రు 2-8-0 లు.

మగమున్నది. అంగవిద్యాభ్యాసముచే దేశమునకు గలిగిన లాభముల మొత్తము. కాని ప్రథమ మున అంగవిద్యను దేశమున బ్రవేశపెట్టిన కారణముల గనుగొనిన అంతగ్రంథంబునందగినవి కావు. 1813 వ సంవత్సరమున ఈస్టు ఇండియా కంపెనీ వ్యవహారములను విచారించ బయలుపెడలిన పార్లమెంటరీ విచారణసంఘమువారు సాక్షులనందరను, హిందూగ్రామములలో విదేశపుస్తకములను ప్రవేశపెట్టుట ఎటు లని ప్రశ్నించిరి. సాక్షుల నేకులు పాశ్చాత్యనాగరికతను దేశమున బ్రవేశపెట్టి, దేశీయులను పాశ్చాత్యవిధానానుసారముగ వసనములధరించుటలను, దైనికజీవనము జరుపు నటులను గావించినచో, అది సాధ్యమగు నని నుడివెరి. 1820 వ సంవత్సరమున సిరెపూరు క్రైస్తవమతప్రచారకు డగు రివరెండు వార్డులను వారు ఈస్టుఇండియా కంపెనీవారి పరిపాలనము నందలి ఆరుకోట్ల ప్రజలు విదేశపు స్థలకు లన సరము లేకుండ కాలము గడుపుట గమనించి, అంగదేశపు మంత్రులలో నొకరగు జె. సి. విల్లియమ్సుగారి క్షీరిని వ్రాసియుండిరి. “మధ్యతరగతులలో నుండెడి హిందువులకు అంగదేశపు స్థలకు లయక్కరయే గన్పించుటలేదు. హిందూత్వములవారి సంగతి జెప్పనవసరములేదు. ఆరుకోట్ల మంది ప్రజలు పాలకదేశమునుండి ఒక్కవస్తువు నైనను తెప్పించుకొనక బోవుట యాశ్చర్యము. హిందువుల ధీశక్తులను వికసించ జేయుదు. అపుడు వారు భాగనుభవముల గోరుదురు.”

ప్రస్తుత విద్యాప్రతిష్ఠాపనలే, వాడుగా రూపించిన దానికన్న నెక్కుడుగ విదేశపుస్తకములు హిందూదేశమున వెల్లి విరియుచున్నవి. అంగవిద్యాధికుల దైనికావసరములు పొచ్చినవి. న్యాయవాదులుగనున్నను, ప్రభుత్వోద్యోగులుగనున్నను ఆధునిక నాగరికము ననుసరించి పాశ్చాత్య వస్త్రాలంకారములన్నిటిని ధరించుట యవసరమగుచున్నది. ఇంతియేగాక, యూహలును అభిప్రాయములును పాశ్చాత్యాదర్శములనే సమీక్షించుచున్నవి. ఫలిత మేమైనది? విద్యాధికులు భారతీయుల బోలియుండరు. యూరపీయనులను బోలియుండరు.

అంగ విద్యాభ్యాసముచే, విద్యాధికులు ప్రాపంచిక వ్యవహారములలో వెనుకంజ వైచుచున్నారు. వర్తకమా దేశమున కీగించినది. పరిశ్రమల చాలవరకు రూపుమాసినవి. వ్యవసాయ మభివృద్ధిగాంచుటలేదు. ఈవృత్తులయందు నూతనోత్తేజము గలిగించుటకు, అంగ విద్యాధికుల విద్య యుక్తురకు వచ్చుటలేదు. అంగ విద్యాభ్యాసము వంగదేశముం దాస్పత్యముగాంచినది. కాని పి. యస్. బోసుగారు వ్రాసినటుల, పరిశ్రామికాభివృద్ధి వంగదేశమున మృగ్యముగనున్నది. ప్రజాసామాన్యమునకు అంగవిద్యాధికులు పోను పోను దూరమగుచున్నారు. వీరు దేశీయవిధానములను మఱచుచున్నారు. అందుచే జనసామాన్యమును నడిపించుటకు వీరికి శక్తి చాలకున్నది. దేశభాషల మూలమున విద్యను గలపుటచే, విద్యాధికులకును తదితరులకును గల విభేదములు దొలగిపోవును. అన్యభాష యగు అంగభాషలో విద్యనభ్యసించుటలో విద్యార్థి కాలమంతయు వ్యర్థముగ గడచిపోవుచున్నది. దేశభాషలో విద్యనభ్యసించినయడల శాస్త్రజ్ఞానమును త్వరలో సంపాదించి, దేశాభివృద్ధికి లోడ్బడవచ్చును. రామానుజం అను ప్రతిభాశాలికి అంగభాషా ప్రవేశము విశేషము లేకబోయినను, కాలమునంతయు గణితశాస్త్రవిషయమై యోచించుట కుపయోగించుటచే, వాసిగాంచెను.

ప్రాచ్య పాశ్చాత్య నాగరికములకు సమన్వయము జరుగవలయు ననిన, దేశభాషల మూలముననే సాధ్యమగును. అంగభాషీయకళాశాల యిట్టి పనికి బూనుటచే, దేశీయు లా ప్రతిష్ఠాపనము నాదరించి జాతీయవిద్యకు ప్రోత్సాహము గావించుట ధర్మము.

కాలహస్తి అవసరసభ - మెయిలుపత్రిక.

మతి భ్రమణము గలిగినపుడు సత్యాసత్యములు స్ఫురింపవు. మెయిలుపత్రికకు “స్వరాజ్య” మనిన కంటకముగ నున్నది. స్వరాజ్య దూషణ మానందప్రద మైనది. వెట్టివానికి లోకమంతయును స్వకపోలకల్పితంబు లైన భావమయంబై యుండును. నిజముతో నిమిత్తము లేనపుడు నదురు బెడుదుల కవకాశము లేదు. మెయిలుపత్రిక యందు కాలహస్తి సభను గురించి అసత్యపు లేఖను ప్రచురించుటయే కాకను ఆ లేఖ నాధారము జేసికొని Home Rule Fiasco at Kalahasti అను శీర్షికను ప్రకటించుటయే కాకను సాభిప్రాయ విమర్శనము సయితము ప్రచురింపబడినది. నిజమును గనుగొని విమర్శనమును ప్రచురించుట మెయిలుపత్రిక ప్రఖ్యాతికి తగియుండును. సందు దొరికినది చాలునని సంతసించుచు మెయిలుపత్రిక చేసిన వ్యాఖ్యానమువలన, మెయిలుపత్రిక యవహాస్యము, పాలగుచున్నది. కాలహస్తి సభను గురించిన నిజమైన వృత్తాంతము నెరిగిన వారలకు “అత్యంతావివేకమే” కాకను “సర్వాబద్ధము” సయితము మెయిలు వృత్తాంతమునందు గలదని తెలియుచున్నది. స్వరాజ్యసభను బ్రాహ్మణేతరులు వశపరచుకొనిరని యునుస్వరాజ్యసభ కధ్యక్షులు లేరనియును బ్రాహ్మణేతరులు తీర్మానముల నుపపాదించిరనియును లేఖయందు ప్రచురింపబడినది. బ్రాహ్మణేతరసభ కధ్యక్షు లేవరొ బ్రాహ్మణేతరులు తీర్మానముల నెచటను ఎన్నిగంటలకు ఉపపాదించిరొ మెయిలుపత్రిక గనుగొని వ్యాఖ్యానముచేయుట వివేకము. “దేశాపిత హైందవులను దేశవిద్రోహ హైందవులలో గూడిన విదేశాధికారవర్గాభిమానులను భూషించుటకు” మెయిలుపత్రిక నాయకత్వమును వహించుచుండగ దానియాధారముగల బ్రాహ్మణేతరులు వారిగుణము నెటులు గనుగొనగలరు! అంగ్లోహైందవులకు నాయకమణి యయిన మెయిలు పత్రిక యొక్క ప్రాపకము గలదని మురియుటకు వీలున్నపుడు స్వరాజ్యవాదుల యాగ్రహమును పాటించెడివారు వెట్టివారని మెయిలుపత్రిక సంతసించుట యందు వింతలేదు. మెయిలుపత్రిక బెదరింపులను ప్రజలు పెడచెవిని బెట్టినను సహజమైన పరుషోక్తులు పరిహాసోక్తులు మాత్రము తగలేదు. ఇతరులను పరిహాసమునకు పాలుచేయదలచిన మెయిలుపత్రిక యే కాళహస్తిసభయొక్క నిజమైన వృత్తాంతమును దెలిసికొని నపుడు పరిహాసము నకుపాత్ర పరాభవమును బొందుట తథ్యము. అపుడైనను అసత్యపువాతలను నమ్మి మోసపోయిన మెయిలుపత్రిక వివేకమునుబొంది తన యనుచరసర్గమునకు హితము తెలుపుగాత!

జమిందారుల వాంఛలు

నిన్నటిదినమున, మాంటాగూగారికి ముజఫరు నగరపు జమిందారుల సంఘమువారు తమ విజ్ఞాపనమును సమర్పించిరి. స్వపరిపాలనా ప్రదానమునకు దానిజూపు సంస్కరణములను వెంటనే ప్రసాదించవలయు నని కోరిరి. ప్రభుత్వ కార్యదర్శిసభను దీసివైచుటకు గోరిరి. ప్రభుత్వకార్యదర్శి, అధినివేతరాజ్య కార్యదర్శివలె నుండుట యవసరమని దెలిపిరి. కార్యనిర్వాహక సభలలో

సగముమండికి దక్కువగాకుండ భారతీయు లుండవలయు ననియు, శాసననిర్మాణసభలలో ప్రజాప్రతినిధు లధికముగ నుండవలయుననియు, ప్రజాప్రతినిధులకు మాత్రమే సమ్యక్తుల నిర్వహణకారము నొసగవలయుననియు, శాసననిర్మాణసభా తీర్మానములు కార్యనిర్వాహకసభను బంధింపవలె ననియు గోరిరి. వైకోర్కెల జూదిన, జమిందారులు కాంగ్రెసు సంస్కరణములకు సంపూర్ణ మోదము దెలుపుచున్నటులవ్యక్తమగును. భూస్వాములుగూడ స్వపరిపాలనాభిలాషను వ్యక్తపరచుచుండ, స్వపరిపాలనాప్రదానము నాలసించుటకు సాధ్యమగునా?

కాలహస్తిసభ - జె. మునిస్వామిగారి లేఖ.

ఈ సభనుగురించి మా కార్యాలయమునకు ప్రచురణార్థము జె. మునిస్వామిగారు ఒక లేఖను రిజిస్టరు పోస్టు ద్వారా పంపియుండిరి. కాలహస్తి యందు 28-వ తేదిని వేచుబడి 29-వ తేదిని చెన్నపురి చేరినది. మా ప్రత్యేక లేఖకును చూచి వ్రాసిన వృత్తాంతము 26, 28 తేదీల పత్రికలందు ప్రచురింపబడినది. దానికిని ఈ లేఖయందలి వృత్తాంతమునకును పోలికయైనను లేదు. కేవలము అభూతకల్పనగ నున్న యీ లేఖను ప్రచురించుట లేఖకునకును పాఠకులకును నిరుపయోగము. ఈ లేఖ 27-వ తేది యందు ఇదివరకె యితర పత్రికలయందు ప్రచురింపబడి లోకమున వెల్లడియైనది. తిరిగి ప్రచురించుటవలనను ప్రయోజనము లేదు. మతియును నిజము నెరిగియును లేని వార్తలను ప్రచురించుట యధర్మము. మునిస్వామిగారు సత్యమును ప్రకటించి పుణ్యమును గట్టుకొనుట శ్రేయస్కరము.

చెన్నపురినిమ్మ జాత్యుద్ధరణసంఘము.

చెన్నపురి యందలి నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ సంఘము యొక్కవార్షిక సమావేశము క్రైస్తవ యువజన సంఘపు మందిరమునందు నిన్న సాయంత్రము జరిగినది. మాంటాగూ బహదరు రాజగోపాలాచార్యులు గారధ్యక్షతను వహించిరి. పెండెలెగారు ఎక్. ఆర్. ఆత్యంతగాను నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ వశ్యకతను గురించి హృదయరంజకముగ ముచ్చటించిరి. సభాధ్యక్షుడు చేసిన హితోపదేశము గమనార్హముగ నున్నది. వారి మొదటి విషయము రాజ్యాంగ సంస్కరణ ములకును నిమ్మ జాత్యుద్ధరణమునకు సంబంధమును గల్గించవలెనని యున్నది. ఇట్టిసంబంధ మేర్పడుటవలనను నిర్దేశముగ కలవరంబులు గలుగునని తెలిపియుండిరి. దేశహితమును గోరువారలీ విషయమును గమనించవలసి యుండును. వా రుపదేశించిన రెండవ విషయము ఉద్ధరణాభిలాష నిమ్మ జాతులయందు గలుగ వలయునను విషయమైయున్నది. నిమ్మ జాతికి స్వయం వ్యక్తిత్వము గలుగనంతవరకును నితరులచేయు ప్రయత్నములు సఫలము గా జాలవు. ఇతరుల ప్రయత్నములకు ఫలాపేక్ష నారోపించుట కవకాశములు గలుగవు. నిమ్మ జాతుల యందు స్వయంవ్యక్తిత్వ భావ మేర్పడినపు డిట్టి యపోహల కవకాశము లేదు. సభాధిపతి చేసిన మూడవ యుపదేశము అగ్రజాతుల హృదయంబు లందు నిమ్మ జాతి భావము స్ఫురించ వలెననియున్నది. ఈ భావ మనేక శతాబ్దముల నుండి వచ్చుచు హిందువుల హృదయంబులందు దృఢముగ నాటుకొనినది. ఆభావమును సగ్రజాతులు సంపూర్ణముగ మరచిన గాని తరణోపాయము లేదని రాజగోపాలాచారిగారు చెప్పిరి ఇటులు చెప్పుట సులభమనియును చేయుట దుష్కర మనియును రాజగోపాలాచార్యుల గారు స్వీయ చరిత్రలోని విషయముల నుదహరించిరి. తమనాన్నాగు సంస్థానము నందు నిమ్మ జాతుల యందు గలిగిన యుద్ధరణము యుద్ధరణసాధ్యమునకు నిద్రావముగనున్నది. చెన్నపురి ఈరాజధానికి ముఖ్యపట్టణము. శ్రీమంతులకు విద్యారంతులకు సంస్కర్తలకు నిలనాము. అయినను గత సంవత్సరపు నివేదికను బరిశీలించినపుడు తగిన ప్రోత్సాహము గలుగలేదని విశదమగుచున్నది. ద్రవ్యము లేకను తల వెట్టినకార్యము తెల్పియు కొనసాగ లేదు. సోమమండరము పిళ్ళెగారి పూనిక వలనను కొంతవని జరిగినది. శ్రీమంతులు తగిన ధనసహాయమును జేసి నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ సంఘము యొక్క ప్రయోజనమును విస్తరింపజేయుట శ్రేయస్కరము. అభిమానము క్రియాత్మకముగ జూపినగాని ఫలముగలుగదు. ధర్మపరాయణులు అపోగతియందున్న సోదరుల యుద్ధరణమునకు దోడ్పడి స్వయోద్ధరణమును జేసికొందురుగాత! నిమ్మ జాత్యుద్ధరణము గలుగక హైందవ జాతీయోద్ధరణము కలలోనిగార్తవ్య నుండును.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైటరు ఏ.జి.సి.)

కంఠం:

తేయాకు విక్రయము.

లండను, నవంబరు 26:—ఈ వారమున 52,16,600 పానుల తేయాకు విక్రయింపబడును. ఈ యాకుతో గత మూడు వారములందును ఆంధ్రము జూపిన తేయాకు 1,50,25,000 పానులు. గతక తేయాకు సాధారణపు ధరకు పుండు రెండు మూడు వారములందు విక్రయమగును.

క్రొత్త వైమానికపు మంత్రి.

లండను, నవంబరు 27:—రోధరమారు ప్రభువు గారిని వైమానికమంత్రిగ నియోగించుట ప్రజలందరిచే సంతోష మతో నాదరింపబడెను. ఇతడు ఎక్కువగా విమానముల తయారు చేయుచుటకు సన్నద్ధుడనియు, వైనిక నావికాదళముల కన్యాయసహకారత సభివృద్ధి నొందించుట కితడెంతయు దగిన వాడనియు తెలుచుచున్నాడు. తాదముద్యోగములేవల గాజీయ చేక్షువ లగినది కాదు.

లండను నవంబరు 27:—ప్రజల మండిరమున హ్యూ విన్సుగారిట్లు చెప్పిరి. తూర్పు ఆఫ్రికా యుద్ధమునుండి మరలి వచ్చిన మనుష్యులకు భూవనముల సేర్వీదములు తగినవిధముల చెప్పటకు నియమింపబడిన స్థానిక సంఘము వారి నివేదనకు దొరకననువా. రెనుచుచున్నా రని హ్యూవిన్సుగారు ప్రభుత్వ సభల తెలిపిరి.

ఆంధ్రము, నవంబరు 28:—ఆదివారము నాటి సంతి ఆలోచనలు నగరపు ఉత్తరభాగమున తీవ్రముగ పరిణమించి నవి. ప్రజలు నెమ్మదిగనుండి సంతి కావలెనని చప్పుటులు గొట్టు చు నుండుట బోయిరి.

ప్రతిస్థితి.

లండను, నవంబరు 28:—నాయకుల సంఘము నూటికి 80 చొప్పున అడ్వాక్సు నీయకపోయినందుల, నోటీసుల సంపుటకు ప్రతిఘటన వారి సంఘము నిశ్చయించిరి. 50 వేల మంది నేతలవారందఱు, 50 వేల మంది మనుకువా ణ్ణుల యందు మూలమున ఫలితము లభింపవలసి వచ్చు చున్నది.

కేంద్ర

కేంద్రా సంయుక్త రాష్ట్రములు.

టూరెంటు, నవంబరు 27:—కేంద్రా యుద్ధమున సహాయక మిచ్చట పరివేలమంది ప్రజలపరస్పరము నొసగుచు రూపొందుగాను కేంద్రాయుద్ధమున కొనసరించిన సహాయమును విశేషముగ ప్రశంసించితి. ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రమున కేంద్రాయుద్ధమున పరిపూర్ణ సహాయము నొందవలెనని యితడు తలంచు చున్నాడు. అందుచే తనరెండురాష్ట్రముల వారును తమకేంద్రాయుద్ధమున పడినపుడు సంయుక్త రాష్ట్రపు ఉత్తమ న్యాయస్థానపు న్యాయమూర్తులు ముగ్గురును, కేంద్రా ఉత్తమ న్యాయమూర్తులు ముగ్గురును గలసి తమ యిష్టము వచ్చిన సొంతకొని ఎంచుకొని ఒక సంఘముగ గూడి ఆట్టిద్యం ద్యమును పరిష్కరించుకొనట మంచిదని ఆశచు చెప్పెను.

ప్రాము

గంభీరముగు సమస్య యేర్పడుట.

పరామంగమునకు వైరినేనలు.

పేరిసు, నవంబరు 27:—ఆస్ట్రేలి జర్మనీ సేన లెటరీని ముట్టడించినందువలన మిత్రమండలి వారిసభ కక్ష్యంతరము కలిగెడి. ఇటలీయులు తమ పంక్తిని తగ్గించుకొనినందువలన సేనలు విస్తారముగ జర్మనీయులకు మిగిలినవి. ఈ సేనలు వీరు వేరొక రంగమునకు బంతుదురు. వీనిని ప్రాప్త రంగమునకు బంతుడరని వయంతులు ప్రబలియున్నవి. జర్మనీ స్విజ్జర్లాండు సరిహద్దుపైగాట గూడదని ప్రకటనము జరిగియున్నందువలన జర్మనీయులు పెద్ద యెత్తును బిన్ని యున్నారని యూహించుచున్నది. ఇంతియ గాక రష్యా కృతపరక మొట్టి విషయమైయున్నది. రష్యావారు

తమపంక్తిని విడువరని పరామంగమున విశ్వాసము. ప్రమాదక్రమగు మార్గముల వేసి సేని రష్యావారు రణలంబింపజేయుటంద జూచు కొనుటయే మిత్రమండలివారి. కర్తవ్యము. ఆమెరికావారి వైన్యములును, ఆమెరికావారి యాధారములును ఏతీయన నుపయోగించిన మిగుల నుత్కృష్టముగనుండనో సభవారు తీర్మానింపవలసి యున్నది.

శత్రువులచే చుట్టవేయబడిన పటాలములు.

లండను, నవంబరు 28:—రైటరు విలేఖకు డిల్లు కంత్రివార్త నిచ్చుచున్నాడు:—ఈస్తుసరేపటాలము శత్రు మధ్యమున జిక్కుకొనెను. కనుక సాయంకాలమున 5½ గం|| లకు కొందరు వైనికులు బోల్లోను గ్రామమును చొచ్చుకొని, శత్రుమధ్యమున నున్న పటాలపు కర్నలు సమీపమునకు బోయిరి. తాము చొచ్చుకొనిన మార్గముననే సరేపటాల మును వెనుకకు దీసికొని వచ్చిరి.

ప్యారిసు, నవంబరు 28:—లాయడుజార్జి, బాల్ఫూర్ సర్ జానుమైనను ప్రభువు, జెల్లికో, రిడింగు. ఎలిక్టు-గడ్డిసు, రాబర్టుసను, వెనిజలాసుగారు ఇవటికి వచ్చిరి.

బోల్లోను యుద్ధము.

లండను, నవంబరు 27:—ప్రధాన కార్యాలయమునద్ద నున్న రైటరుగారి విలేఖకుడు నేటి సాయంకాల మిట్టుతంతి సంపుచున్నాడు. వర్షము విశేషముగ నెడతెగకుండ తురియు టచే నేలంతయు బురద బురదగను జారు జారుగను ఉన్నది. బోల్లోను వనమున కీ కాన్యదేశము జర్మనులు చాల రాత్రియైన పిమ్మట ననేక ప్రతియుద్ధముల నొనరించిరి. కాని భయంకర ముగ కొంతసేపు యుద్ధము నొనరించినపిమ్మట వారు తరుచు గొట్టుబడిరి. మరలచున్నపుడు వారిమీద విశేషముగ ఫిరంగు లు ప్రయోగింపబడినవి. కొలసియంది వైనికులు యుద్ధప్రదేశ మునుండి బోల్లోను గొట్టుబట్టబోయిరి. అచట వారికొక ఆంగ్ల దళమును గలసికొనిరి. ఆదివారమునాడు శత్రువులు తమ ప్రదేశమును మరల నాక్రమించు కొనినపుడు ఈవైనికులు ప్రధానవైన్యమునుండి విడిపడ జేయబడిరి. ఆఫ్ఘిటినుండియు వారచ్చట మహాతైగ్యముతో నిలచియుండిరి. ఈ యనస్కందన మభివృద్ధి గాంచుచుండ వాయుభార మనుకూలముగ నుండు టను జూచి మేము క్వియాంటుమీద “గాను”ను విడచితిమి. దాని కాన్యేయభాగమున మేము లోనికి చొచ్చుకొనిపోవుటను జేసి క్వియాంటును స్థితి చాలకష్టతరమయ్యెను. నేటి ఉదయ ము మీదశములు కొన్ని పొంటాయినీ వద్ద ముదశముతో శత్రువులు యుద్ధములనొనరించిరి. అచట యుద్ధము చాల తీవ్రముగ జరిగెను.

శత్రువుల యుద్ధప్రకటనములు.

పారిసు, నవంబరు 27:—శత్రువుల వర్తమానములను ఫ్రెంచి వార్తాపత్రికలు ప్రకటించుట కనువీయబడినది. నిన్నటి జర్మనీవారి ప్రకటనమును గూర్చి యొక రిట్లు వివరించుచు న్నారు.—సంగతులను జూచినయెడల జర్మనులలోని ఆని ష్యాసము వ్యక్తమగుచున్నది. అవియెల్లపుడును అనేక బ్రిటిషు అనస్కందనములు అపారవత్సములతో తలమీచేయబడినవి దెలు పుచుండును. ఇందలి సత్యమే మనగా, జర్మనులు నమ్మునటుల అనేకయుద్ధములు కల్పితములైనవి. ఈవిధముగనే సెమోనె లా, ఆంగిల్లోనుగళ్య ఫ్రెంచివారుచేసిన యెడిరింపు విఫలమైన దని జర్మనులు ప్రకటించిరి. ఇవి అసత్యము.

పూర్వపు పరామంగము.

ప్యారిసు, నవంబరు 27:—ఇదివరకు! అంతరంగిక మంత్రిక నుండిన మాల్మీ గారిని మరల వెళ్లుటకు చేంబరు కమిటీ వారు నిశ్చయించుకొనిరి. కాంతివాది ఆల్ఫ్రీడ్ దాసు పట్టుకొనుట కలన కొన్ని రహస్యములు బయలు పడుటచేత సిత డుద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చెను. అంతరంగిక మంత్రిక నుండు నపుడు మాల్మీగారు శత్రువులకు కొన్ని వైనిక రాజకీయ సహా చారముల దెల్పినట్లు తెలుపబడు చున్నది. ఆతడు వైనికులలో నాంతరంగికకలహముల గలిగింప ప్రయత్నించె ననియు తెలి యుచున్నది.

మిత్రమండలివారి అవస్కందన ఫలితములు
లండను, నవంబరు 27:—పశ్చిమ రంగమున బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి వైన్యములు నిటలీ దేశమునకు నచ్చుటకును, అందు మూలమున పశ్చిమ రంగమున అనస్కందనములు అసాధ్యమగు టకును, జర్మనులు ఇటలీదేశముమీద దండెత్తి రని సంగ్రామ కార్యదర్శి వాక్రుచ్చి యున్నాడు. కాని వీరి మనోరథము నెరవేరలేదు. శత్రువులలో గలుగు నష్టములును, అందు సంభ వించు మరణములును, పశ్చిమ రంగమున శత్రువుల పంక్తిని బలహీనము చేయుగలవు. గత ఆరుమాసముల నుండియు మిత్ర మండలివారు జయప్రదముగ నడపు అనస్కందనముల యుద్దేశ మిదియే!

జర్మనీవారు పరాజితులగుట.

లండను, నవంబరు 26:—పశ్చిమరంగమున జర్మనులు బాగుగ నోడింపబడిరని సర్ డెగ్లసు హేనుగారి అనస్కం దనము హిందెచ్చు పంక్తిని విభజించెను. ఈ నిషయము జర్మనీలోను, తటస్థదేశములలోను చాల ఆసక్తిని కలిగించినది. యుద్ధము ప్రారంభించినది మొదలు బ్రిటిషువారి కెదురుగ నిల్చిచేసిన సంగ్రామమున జర్మనుల కెప్పుడును జయముకలుగ లేదని యెల్లరు నంగీకరించిరి. యుక్తియుండును, సామర్థ్యము నందును, అన్ని విషయములందును బ్రిటిషువారు జర్మనుల ను మించిరిని ఆమెరికావారి అభిప్రాయము.

జర్మనీయుల వాయువార్త.

లండను, నవంబరు 26:—హూటొల్పు అరణ్యము, జాండ్వార్డులకు నడుమ ఫిరంగులు తీవ్రముగ కాల్చబడినవి. నెమెయ్య బోమాంటులకు నడుమనుగూడ యుద్ధము తీవ్రముగ నుండెను.

బోల్లోను పరిసరములు.

శత్రు యుద్ధములు.
లండను నవంబరు 28 —మాన్సు గారిట్లు ప్రకటించిరి. —బోల్లోను అరణ్య పరిసరములందు వైనులు ఫిరంగుల గాల్చిరి. పదాతిదళములు పోరాడు కొనలేను. ఈవెనున కీ కాన్యమునను, తూర్పునను వైరిశత్రువులు తీవ్ర తన గనుపరచెను.

ఫ్రెంచియునీ యుద్ధము.

లండను, నవంబరు 27:—రైటరుగారి ప్రధాన కార్యాలయమునద్దనున్న విలేఖకుడు మంగళవారము నా డిల్లు తంతి నంపెను. —ఉదయమునుండియు ఫ్రెంచియునివద్ద భయంకరమగు యుద్ధము జరుగుచుండెను. మధ్యాహ్నమునరకు భయంకరమగు యుద్ధముజరిగిన పిమ్మట బ్రిటిషువారు గ్రామము లోనికి బలవంతమున ప్రవేశించి అతిభయంకరముగ శత్రులు ఫిరంగుల గాల్చుచున్నను రష్యమునేయక వారిని వెనుక మే తరుమగొట్టి 500 వైనికుల బట్టుకొనిరి. అనంతరము జర్మనులు రెండు కొత్తపటాలముల తీసికొనినవిని అసంఖ్యాకులగుటచే మెల్లమెల్లన మేమాప్రదేశముల విడువవలసినవైను. జర్మనులు తమ సురక్షకపంక్తుల చాల బలపరచిరి. ఇంక మనవారిచేతుల లో నంతప్రదేశ మున్నదియు తెలియకున్నది. ఆయన మేమింక నున్నత స్థానములం దుండుటచే మా కనుకూలముగ నున్నది. వాయుభారము చాల అనుకూలముగ నున్నది.

రుష్యా

వైన్యములకు ఆహారపదార్థములు తక్కువగుట
పెట్రోగ్రాడ్, నవంబరు 28:—ఆహారపదార్థములు తక్కువగుటచే, ఆకలిగొన్న వైనికు లనేకులు గలరని యుద్ధ రంగమునందలి వైనికాధిపతులు వ్రాయుచున్నారు. వైనుండి కొత్త తంతివార్తల నిచ్చటకు రానిచ్చుట లేదు.

రుష్యా రాష్ట్రము, సంతి

లండను, నవంబరు 28:—తాత్కాలిక దొరతనము పడి పోయినది మొదలు, రాయబారములు నడుపదగినట్టి పాలక వర్గ మేదియు రుష్యా రాష్ట్రమున నేర్పడ లేదు. సంతిజేసి కొనుట ప్రస్తావనగ కాంతి నెలకొల్పు వలసినదని రుష్యావారు నూచించి యుండిరి. ఈ నూచనమునకు ఆంగ్లకొరతనము వారెట్టి ప్రత్యుత్తరము నీయలేదు. తా మెగినరతనరకు మిత్రమం డలిలోనే దొరతనమునుగూడ ప్రత్యుత్తర మీయలేదని ప్రహ సభయందు బాల్కురుగా రనిరి.

రుమ్మ నాయకులు.

లండన్, నవంబరు 28: - "టైమ్స్" పత్రిక వెల్లెట్ గ్రామ విలేజ్ ఇన్స్ట్రక్షన్లను ప్రకటించింది. రాజకీయ నాయకుల సభ యొక్క ప్రతిపక్ష ప్రధానాధికారులను సమావేశమై, అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులను ప్రభుత్వము సెలకొల్పవలయునని వారి యాజ్ఞికము. ఆ సభకు టెడర్ నాయకులు, ఆక్స్ ఫోర్డ్, మిలియన్ మార్చి, గార్డెన్, జర్నల్ మొదలైనవి, విమోచనాపు మొదలగు వారలు పాల్గొనిరి.

ఇటలీ

జర్నలు ప్లూమరుగారి నియామకము.

లండన్, నవంబరు 28: - జర్నలు ప్లూమరుగారి నియామకములకు ఇటలీయన్ చాల సంబంధించిరి. అచట నతడు అధ్యక్షకార్యదర్శకుల వైస్రూప్రతినిధులలో నొకడుగ భావింపబడుచున్నాడు. ఇందు మూలమున ప్రపంచమున కీ సంకతి బాగుగ బోధపడుచున్నది. మనము పరామర్శించుచుండి ప్రెంచి ప్రభువు, కాబర్నెట్, ఆల్బెర్ట్, మన్రో, ప్లూమరు మొదలుగాగల వారలను ఆసక్తికరములగు తావుల కంపిచేసి విజయవంతముగ వారి స్థానమున మంచి యువభ్రమగుల యోగనమైన కాధికారుల నియమించగలము. ఇందు మూలమున సత్వత్వములతో వైస్రూప్రతినిధుల నేనామ లభి వివరములను రంగముల కంపుటకు అవకాశము గలుగుచున్నది.

శత్రుప్రయత్నములు విఫలమగుట.

లండన్, నవంబరు 27: - ఇటలీ అధికారుల సభికారులు గ నిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. కీర్తిప్రభాతుల వహించిన ఆస్తియు దేశ మొక్కటియు లెక్కింపబడదు. అనేకములను నిర్మూల్యముగ గట్టిగ కొట్టబడినవి. విశేషముగ ఫిరంగులను గాల్చిన పిచ్చుట వారందఱు కాక్కాముగ నెరిగించిరి, వారి తుపాకులను, సంఖ్యయును మాకంటె చాలసధికముగ నుండుటచే వారు లోనికి కొచ్చి పర్యవేతన ఫిరంగిప్రదేశము నాక్రమించిరి. మేము భయంకరముగ ఫిరంగియుద్ధము మొనరించితిమి. అంతఃక్రమము పూయన మొనరించిరి. ఈవిధమున వారలను గుణాను పట్టుకొనుటకు వారలందఱు ప్రయత్నములు నిష్ఫలము లయ్యెను.

జూలింగ్ మండలమునకు, బాయిలూహా విశ రంగమునకు చాల భయంకరముగ ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెనని 26వ తేదీనాటి గాత్ర పరామర్శ వారు ప్రకటించిరి.

టర్కీ

టర్కీవారు పరాజితులగుట.

లండన్, నవంబరు 28: - టర్కీవారి అధికారకర్తయైన నిట్లు వుడుపుచున్నది: - ఈ దేశ, పశ్చిమ, దక్షిణభాగములలో ఫిరంగుల యుద్ధము జరుగుచున్నది. గార్బోపు సరస్సునకు దక్షిణమున స్నేహ భావముల గలుగజేయుటకై ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాకస్సు ప్రదేశమున గల సముద్రతీరమున టర్కీవారి పెద్ద సైన్యమును మేము పరాజయ మొందించితిమి.

జెరూసలేమునకు 3½ మైళ్లలో నుండుట.

లండన్, నవంబరు 28: - వెల్లెట్లనుండి యిట్లు తెలియజేయబడినది: - జర్నలు ఏలెన్సిగారి సైన్యములు ప్రాంతాదక్షిణపుగట్టునకు గొట్టబడినవి. జెరూసలేమునకు పశ్చిమమున నుండు బిట్రియ ఎయిస్కాకములను పట్టితిమి. గనుక నీభాగమున నాంగ్ల సైన్యములు జెరూసలేమునకు 3½ మైళ్ల దూరమున నున్నవి. జెరూసలేమునకు పశ్చిమమున నుండు ఉన్నత ప్రదేశమున బలమగు తురుష్కు సేనలు కక్షించుచున్నవి.

కైదీలను మాన్యుకొనుట.

లండన్, నవంబరు 28: - వెల్లెట్లో, ముక్తాపాసారు మున్నగు తురుష్కు ప్రతినిధులను గలసికొని కైదీలను మాన్యుకొనువిషయమున ప్రసింగించుటకై 36 హెన్రీట్ల కైదీలు నాట్లను ప్రభువులు వెల్లెట్లనుండిని హోపుగారు ప్రకటించిరి.

జర్మనీ

యుద్ధముచేయుట కిష్టము లేకుండుట.

లండన్, నవంబరు 27: - ఒక వెల్లెట్లోలో దాగుకొని యున్న కొందరుజర్మనువైస్రూప్రతినిధులలో యుద్ధమునకేరని యెడల ఆగోయి మంత్రి సందుతో కాల్చబడునని జర్మనీవారు ప్రకటించునని నొక ప్రకటనమునంది. ఈకాసనమును అన్ని పటాలములను ప్రాప్తానాకరముగ నుండుటకై చదివినిగిరింపవలయునని ఆజ్ఞాపింపబడినది.

కాళహస్తి సందర్భ

హ్యూమన్టీ పత్రికా సంపాదకులగు కే. పున్నయ్య గారు మా కీటు వ్రాయుచున్నారు: -

నిన్నటి "వ్రాసు మెయిలు" పత్రికలో కాళహస్తి సభనుగూర్చి వ్రాయబడిన చిన్న వ్యాసమును జూచి ఆశ్చర్యమొందితిని. ఆసభలో జరిగిన విషయముల నన్నిటిని మరల వివరింప దలచుకొన లేదు. మొత్తముమీద సభలో మొదట నుండి చివరవరకు గడచిదలు గుసగుసలు మాత్రము జరుగుచు నే యుండెను. కాని ఈ గడచిదలు గుసగుసల వలన అధ్యక్ష నియోజనమునకును అధ్యక్షునిచే నుపపాదించ బడిన (4వ ర్యాంకులలో) 3 శీర్షాముల ఆమోదమునకును భంగము గలుగలేదు. శీర్షాములలో సతి ముఖ్యమైనదగు కాంగ్రెసు లీగు శీర్షాములను అహమ్మదు ఇబ్రహీం గారు పాదించినప్పుడును, టి. రామమూర్తి నాయకు గారు బలపఱచినప్పుడును ఆ సభ్యులందఱిచే నేకగ్రీవముగా నామోదించబడి నప్పుడును సభ యందు నిశ్శబ్దము ప్రబలియుండెను. సభలోనుండి సభాకార్యక్రమమును నిలకొంచుచుండిన ఆంధ్రవల్లికాధికారులను ఆంధ్రదేశమునం దంతటను పూజనీయులుగా గౌరవింపబడు వారు నగు కే. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారును, సబుమేష్ట్రీలుగారును, కాళహస్తి పోలీసు సబుఇన్స్పెక్టరుగారును, ఇంక ననేకులును నేను జెప్పినవిషయముల వాస్తవ్యమును నిరూపించగలరు. ఈసభకు ప్రతికూల బ్రాహ్మణేతరులు వశపఱచుకొని రని మెయిలుపత్రికా విలేజ్రి పార్కినమాట నట్టికల్పనము మెయిలుపత్రికా విలేజ్రి సభకు వచ్చినట్లే లేదు. వెయ్యిగండి గల సభలో 80 మందియో 40 మందియో ప్రతికూలవాదులుండిరి. వీరిలో 15 మంది (వీరిపేర్లు హ్యూమన్టీ పత్రికా సంపాదకులయొద్ద గలవు) పి. రామరామింగారు ఎం. ఏ. గారి ఆశ్రయము.

అధ్యక్ష నియోజనమునుగూర్చి "అధ్యక్ష నియోజనము నుపపాదించుటలేదు. ఆ ఉపపాదనమును బలపఱచుటలేదు" అని మెయిలు పత్రికా విలేజ్రి వ్రాసెను. అధ్యక్షుని నియోజనమేలేదు గనుక సభాకార్యక్రమ మంతయు మొదటినుండి చివరకు నియమ విరుద్ధమనియు, చెల్లదగినది కాదనియు మెయిలు పత్రికా విలేజ్రి వాదము. "అంతట ఈ క్రింది శీర్షాములు నియమ యుక్తముగను, సక్రమముగను బ్రాహ్మణేతరులచే నుపపాదించబడి సభలో సజీవతలే నామోదించబడినది. అని యు మెయిలు పత్రికా విలేజ్రి వ్రాసెను. అప్పుడు సభాధ్యక్షులుగా నున్నదేవర? ఆశీర్వాదములపై సభ్యుల యనుమతి బడసినదెవరు? అవిలేజ్రి సభాచారిత్రలేఖను ముగించుచు "నియమయుక్తముగను సక్రమముగను" నుపపాదించబడిన శీర్షాములను 4 ను, కాని నుపపాదించినవారి పేర్లును, వారిని బలపఱచిన వారి పేర్లునువ్రాసి "ఇదంతయు జరుగుచుండగా అధ్యక్షస్థానమున నావకార్థము నిలచి యుండిన విగ్రహము అసహాయమై సభాకార్యక్రమము వ్రాయగలిగి వ్రాసికొనుటకు కాగితము కలములేకయుండెను కూడమండి యుండెను. అనియు వ్రాసెను. ఈ వాక్యమునబట్టి నియమయుక్తము గను సక్రమము గను కా ర్యక్రమము జరుగుచుండినప్పుడు ఈ "అధ్యక్ష విగ్రహమే" ఇంకను బ్రాహ్మణేతరుల కధ్యక్ష స్థానమున నుండెనని నమ్మవలసియున్నది. వ్యాయ సమృత్తముగ నియోజింపబడిన అధ్యక్షుడు లేనిది జరిగిన సభాక్రమము వ్యాయ సమృత్తమును క్రమమునని యెవ్వరైన ననగలరా? మెయిలుపత్రికా విలేజ్రి కావలెనని ఆసత్వపు వ్రాతలు వ్రాయుచు మైవరచి మించెను. ఈ బ్రాహ్మణేతరులు శీర్షాముల నుపపాదించినదిలేదు. ఆశీర్వాదములగూర్చి మాట్లాడినవారును లేరు వాని నుపపాదించు వారును బలపఱచువారును లేరు. ఇది యంతయు "జప్తి సు మెయిలు పత్రికలను నింపుటకు కావలెనని కల్పింపబడి వ్రాయబడినది. కాని అన్యముకాదు. మెయిలు పత్రికా విలేజ్రి పేరేమియో అతడు సభకు అసలునచ్చెనో తెలుసుటకు మెయిలు పత్రిక వారిది బహిరంగముగా నడుగుచున్నాను. పోలేను సబి న్సెన్ క్టరుగారు కోరగా "బ్రాహ్మణ స్వరాజ్యవాదులచే" నామోదంప బడిన శీర్షాముల నకలును వై యధికారులకు సంపుటకు వారికొసగబడినది. సభలో ఎవ్వరో 50, 60 మందితప్ప అందఱును బ్రాహ్మణేతరులే. అందఱును కాంగ్రెసులీగు సంస్కరణవిధానమును పూర్తిగా నామోదించిరి. కాళహస్తి

పురమునందే ముమారు 15 వందలయింకి గాంధీ మహాజనునందు సంతకములు చేసిరి. అట్లుసంతకములు చేసినవారే సభకు వచ్చిరి. ప్రతిపక్షులగు వారు కావలెనని ఇట్లు ఆసత్వపు వ్రాతలు వ్రాయుటయు, బాధ్యత గల మద్రాసు మెయిలు పత్రిక పత్రికలోనవి ప్రకటింపబడుటయు చితాకరము.

బెల్లె నునగరమున సాంఘిక వాదులు.

అమృతేశ్వరము, నవంబరు 28: - వందల కొలది ఇక్కడి వెండెంటు సాంఘికవాదులు గత ఆదివారమున సమావేశమై ప్రశాంతర్యాగమున జొచ్చుకొన యత్నించిరి. పోలీసు వారు 9 యు అరెస్టుచేసిరి.

వై నాయం దరాజకము.

వెంగు నవంబరు 28: - హాస్యముం దరాజక మధికముగు చున్నది. విజేజుల నెదిరించి దొంగిలించుచున్నారు. తమ్ము సంరంజీవ జాలనియెడల, తమ దొరతములకు తెలియజేసి ప్రజలక్షేయమునకై తగినకట్టునిట్లుములకేయుతు యని వారు బాబులు చీనా దొరతనమునకు తెలియబరచిరి.

బాలయోధులు: - జిల్లా స్కూలు మాస్టరు జె.

జెన్ పెంటు మెన్ డిజి ను గారు నేటిసాయంకాలము 6 గంటలకు సింగరాచారియరు చందీరమున బాలయోధ్యులను గూర్చి సభ్యునించెదరు. 55 పి. ఎన్. శివస్వామి అత్యురుగాను ఆ గ్రామనాధికర్యము వహించెదరు.

విలేఖకులకు నోటీసు.

కాగితపు కఠ వేర్పడుటచే విలేఖకుల వ్యాసములను వార్తలను చాలవఱకు తగ్గింపబడవలసి వచ్చుచున్నది. విలేఖకులు తాము వ్రాయబోవు వ్యాసములను సాధ్యమైనంత వ్లప్తముగ 1,2 పుటలకు మించకుండ వ్రాయ బ్రాధితులు. వార్తలందు అతిమాత్మ్యముగ ముఖ్యవిషయమును మాత్రము వ్రాయవలెను. వెద్దవిగ నున్న వ్యాసములను కాగితములకు రెండు వైపులను వ్రాయబడినవియును, జిలుగుగ నున్నవియు ప్రకటింపబడవు. సంపాదకుడు.

తామర తయిలము

నెల బ్యా 1-కి 0.8-0 మా తామర తయిలము ఒక్క డబ్బాను ఆరు అకౌండుకొనినాల్గుగైదు సాయలు రాచిన యెడల తామర గడ్డులనుగను నముము కాని యెడల మీ ఆరు అకౌండు తిరిగి తిసికొని వచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

దంత చూరము

డబ్బి 1-కి నెల రూ 0.2-0 12-కి రూ 1-2-0. ఈ దంతచూరముతో పండ్లుతోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళకుండి రక్తము ప్రసించకుండును. చోటదుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లుముత్యములకలె తెల్లగానుండును. సర్వ సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

వెలసరసము! ఫలచుధికము!!

అమృంజనము

అన్ని నొప్పులకు నిర్ధావధము. చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0. తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయువుపోట్ల పొగొట్టును. నువాననగలిగి యుండును. వ్రతియింటనుండవలెనది. దీనిని విజేతములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డి.పి. 109, (ఫోటోడు, బొంబాయి, 6, కంబాకర్ల బీధి, మద్రాసు.

స్థానిక వార్తలు

—(0)—

జరుగబోవు సమాచారములు

30 వ తేదీ ఆస్పత్రి నాకసహాయము స్కూటిష్ కాన్ సర్జ మ్యూజియము తియేటరు 6-15 ని॥ లకు.

30-11-17 మ్యూజియము తియేటరులో ఆస్పత్రినాక సహాయము స్కూటిష్ కాన్ సర్జ ప్రదర్శనము. సా.గం 6-15.

1-12-17 ఆస్పత్రినాక సహాయము నెంటు ఆంధ్రా వర్షలో గార్డెనుక్కిటు సా. గం 4.

క్రొత్త వక్త్రము:— కే. వి. వెంకట సుబ్రహ్మణ్య ఆయ్యరు, టి. రామస్వామి, ఆర్. రాజారామగార్లు నిన్నటి దినమున హైకోర్టు వక్త్రముగ నెన్నుకొనబడిరి.

సుగుణవిలాససభ:—డిశంబరు 1-వ తేదీ శనివారము నాటిసాయంకాలము 5-30 గంటలకు సుగుణవిలాస సభవారు విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలుమున సావిత్రినాటకమును తెలుగున ప్రదర్శించును.

భగవత్ గీత ఉపన్యాసము:— మహావక్త్ర పులక బ్రహ్మశ్రీ గణేశాస్త్రియారు గారు నేటిసాయం కాలము 6½ గంటలకు చింతాద్రిపేట సుంకువారి ఆగ్రహా గ్రహవిధి నెం 8 రు వ గృహములో భగవత్ గీతోపన్యాస మును చేపట్టెను.

చెన్నరాష్ట్ర సహకారోద్యమ సంఘము:— చెన్నరాష్ట్ర సహకారోద్యమ రివ్యువజనసభ రాబోవు డిశం. బరు 22, 23 వ తేదీలకు చెన్నపురిలో జరుపబడును. దివాన్ బహదూరు పి. రాజగోపాలాచారియారు సి. వి. ఇ. గారు అగ్రాస నాధిపత్యము వహించెదరు.

ఉపన్యాసము:— ఈ నెల 2-వ తేదీ యాదివారము పగలు 4 గంటలకు కందస్వామి ముదలియారు గారు చిదంబ రము రామలింగ స్వామివారి చరిత్రమును ఉపన్యాసముగ ప్రవచి భాషలో నడిచెదరు. టి. వి. పాతశాల ద్రవిడ పండి తులగు వి సుబ్రహ్మణ్యము ముదలియారు గారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

డి. లాజరస్సుగారు:— వీరు 1876 సంవత్సరము లో చెన్నపురి క్రైస్తవకళాశాలలో పట్టపరీక్షయందు గృహా ధ్యై విశాఖపట్టణము మిషను పాఠశాల ప్రధానా పాధ్యా యులుగ ప్రవేశించిరి. 40 సంవత్సరములు ఆ పాఠశాల ప్రధా నాపాధ్యా యులుగ నుండి మొన్న నీ వధ్యనే ధర్మవేతనము కు బాట్రులైరి. వీరు పాఠశాలలో పనికి ప్రవేశించు నప్పటికి అందు 167గురు విద్యార్థులు మాత్రముండి. దానిని వీరువిడుచు నప్పటికి 1050 మంది విద్యార్థులు గలరు.

చెన్నపురికి మోంతుగురి రాక:— హిందూ జేశ రాజప్రతినిధిగారును, మోంతుగుగారును రాబోవు డిశం బరు నెల 14 వ తేదీ శుక్రవారము నాడు చెన్నపురి నెంటు లుక్తేషనులో స్పెషలు రైలునుండి దిగెదరు. కార్పొరేషను అధ్యక్షులు, పోలీసు కమిషనరు, పోర్టు కమేండరు, చెన్నపురి కలక్టరు గార్లతోగూడ చెన్నపురి కవర్నరుగారు ప్రభువు గార్లకు స్టేషనులో స్వాగతమొసగెదరు. 81 ఫీరంగులు ప్రేల్చు బడును. పిదప ప్రభువువార్లు కోటకేగెదరు. సివిలు ఉద్యోగు లును, వైనికోద్యోగులును యూనిఫార్ము వస్త్రములను ధరిం చెదరు. కడవఉద్యోగులు ఉదయము ధరించు వస్త్రములను ధరించెదరు.

బల్లారి సరసవిద్యోగినిసభ:— ఈసభవారు 1917 డిశంబరు నెలలో చెన్నపురియందు దను నాటకలకు బ్రవర్తిం చుటకై విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలును, 50 దినములు అద్దెకు బుచ్చుకొని యున్నారు. డిశంబరు 8వతేదీ శనివారము సాయం త్రం 'ప్రహేళిక' నాటకము ప్రథమ ప్రదర్శనముగ నిరూపిం చెదరు. సభవారిలో నీ సమయమున నధికముగ నైకవత్సయ సులహారి, పూర్వము నాటకములయందు పాత్రలకు ధరించి ప్రేక్షకుల గౌరవమును సంపాదించిన వారందఱును ఈతేదీ తప్పక విచ్చేతు రని విని సంతసించుచున్నారు. ఇందుచే సంసవిద్యోగిని సభవారి నాటకము తీతూరి కను జ్ఞాపకముగ నుండ నో ప్రసని నమ్ముచున్నారు.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

పరువునష్టపుదావా:—రాజధాని పార్సిడేంటు ఫండు ఆఫీసులో నెలవేతనము లేకుండ ధర్మముగ గుమస్తా పనిచేసి నటిసి. కృష్ణస్వామిపిళ్ల అనంతకు ఫండు చిరాకవజ్జాలలో తప్పు జమాఖర్చులనువ్రాసి సామ్యు అపహరించినట్లు మదరాసు మయిల్ పత్రికాఫీసు హెడ్డు గుమస్తాయును వైపుండుచందా దారుడును అగు కే. రంగారావు గారు రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగారి యొద్ద కేసు చేసిరి. మెయిలు పత్రికా రిపో ర్టు ఎస్. ఫెర్డినాండ్ క్ గారును, కామర్సు ఛెంబరు గుమస్తా మిచిల్ గారును రంగారావుగారి తరపున సాక్ష్యము చెప్పిరి. ఈ సాక్ష్యము నమ్మకగియుండలేదని భావించి మేజి స్ట్రేటుగారు ముద్దాయిని విడిచివెట్టిరి. కేసునుండి విడుదల అయినవెతక కృష్ణస్వామిపిళ్ల గారు రంగారావుగారిని సాక్ష్య మును చెప్పిన 2 రు సాతులకు కలిపి 5000 రూ॥ లకు పరువు నష్టపుదావాను చేసెను. ప్రతివాదులు స్టేటుమెంటును దాఖలు చేసిరి. కేసు విచారణజరుగును.

ఇక్ సాల్ మెంటు కేసు:— బల్లారి జిల్లాలో సొకడు ఒకనికి కొంతద్రవ్యమును బాకీపడెను. బాకీదారుకు వానినిూ ద దావాచేసి దావా డిక్రి పొందెను. డిక్రి ఆయలు జరుగించు టకు పూర్వము ప్రతివాది తనకేమియు అప్పిలేదనియు, అప్పు తీర్చు కట్టి లేదనియు తన్ను ఇక్ సాల్ మెంటుగ నంగీకరింప వలె ననియు ప్రార్థించుచు బల్లారి జడ్జిగారి యొద్ద అర్జీనివెట్టి ఆర్జీ విచారణ చేశకు కోర్టునకు వెళ్లుట మానివేసెను. ఆర్జీ కొట్టివేయుబడెను. తిరిగి అతడు రెండవపర్యాయము దరఖాస్తు చెసెనో. మొదట పర్యాయము కొట్టివేయుబడినవెతక రెండవ పర్యాయము తిరిగి విచారణ చేయబడదని జడ్జిగారు చెప్పిరి. దీనివైని అపిలు చేయుబడెను. హైకోర్టువారు అర్జీని అంగీక రించి జడ్జిగారి తీర్మానమును రద్దుచేసిరి.

నష్టపరిహారపు దావా:—వేంకటసుబ్బ ఆయ్యరు 'షేక్' దాఉద్దు అనువా ద్విద్వలు చెన్నపురి కార్పొరేషనువారికి మెట్లంగిరాళ్లను సరఫరా చేయుటకు 1,90,000 ల రూ॥ లకు కంట్రాక్టుకు ఒప్పుకొనిరి. ఇందు నిమిత్తము పల్లవరములోని 1,4 నెంబర్ల కొండలను ఇంకా ఇతర కొండలను కంట్రాక్టున స్వాధీనము చేయుటకు కార్పొరేషను వారు అంగీకరించిరి. దస్తావేజు ప్రకారము కార్పొరేషనువారు 1,4 నెంబర్ల కొండ లును కంట్రాక్టున ఆధీనము చేయక కంట్రాక్టు ప్రకారము తమకు మెట్లంగి కంకర నున్నగునాటిని సరఫరాచేయలేదని చెప్పి కంట్రాక్టునకు గొంతసామ్యును ఇచ్చుట మానివేసిరి. నష్ట పరిహారములకు గాను దావా చేయుబడెను. న్యాయమూర్తిగారు సామ్యుగార్ల గారు 85 కేల రూ॥ల నష్టపరిహారమును ఇప్పించి రి. ఈ తీర్మానమువైని అపిలుచేయుబడెను. తమ కిప్పించబడిన నష్టపరిహారము పూర్తియైనది గాక పోవుటచే పూర్తియైన నష్ట పరిహార మిప్పించవలయునని వారులు కూడ అపిలు చేసిరి. కేసుల విచారణలు జరుగుచున్నవి.

తత్త్వ శాస్త్రరాజ్యాభిలాష:— జగపతి ముద్రాలయాధి కారులును ఆంధ్రసారస్వత ప్రచురములకు సంపాదకులును అగు వి. ఆర్. జగపతివర్మగారు పెద్దాపురమునుండి మాకిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— "బ్రాహ్మజేతరోద్యమమును గురించి విాయుజ్జేశమేమని పలువురు నన్ను ప్రశ్నించిరి. అంతిము గాక, నేనాయుద్యమము నామోదించుచున్నవాడనని ఒకరు కొంత మంది ప్రమాఖులకు తెలిపినట్లు వినియుంటిని. నాకాయుద్య మముతో ఎట్టి సంబంధమును లేదు. తత్త్వ శాస్త్రరాజ్యము నపే ట్తించు తీవ్రవాదులలో నే నొక్కడననియు, నేనుగాని మా జిల్లాలోని ఏమక్షుత్రియుడుగాని బ్రాహ్మజేతరోద్యమమునకు ఆసక్తుడనమై యుండజాలమనియు, కష్ట వివక్షతను బట్టి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మిచ్చుని కోరుటకుగూడ నేనంగీకరించు వాడను కాననియు తమ పత్రికాముఖమున తెలుపగోరెదకు. ప్రస్తుతపు జేశస్థితిగతులను బట్టి కొంతమంది దురుద్దేశముతో బ్రాహ్మజాబ్రాహ్మణవిభేదమును గల్పింప జూచుచున్నట్లు రామచంద్రపురమున సమావేశమైన గోదావరీయండల ప్రత్యే కవహజన సభాసయమున జరిగిన అబ్రాహ్మణవాదుల వివ రీతచర్యలు ఆసభకు ప్రతిఘటమై వెల్లిన ముఖబోంట్లు కెల్లర కును బాగుగ తెలియక పోలేదని కూడ తమ పత్రికలో ప్రకటింపును.

నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘము:—నిమ్మటిసాయం కాలమున బి. ఎం. సి. ఏ. భవనమునందు వై సంఘ కార్యలు సమావేశమైరి. గొ॥ దివాన్ బహదూరు పి. రాజగోపాలా చారిగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. న్యాయమూర్తి టి. సదా శివయ్యగారు, రావుసాహేబు సి. రామానుజంకృష్ణగారు, ఎస్. కస్తూరి రంగయ్యగారు మున్నగు ప్రముఖులు సభ నలంకరించిరి.

సుందరము పిళ్లగారు సంవత్సరపు రిపోర్టును చదివిరి. సంఘమువారికి కొంత దృగ్దళిపము కలిగినను మంచి పను లను గావించి సంఘమును వృద్ధిపరచినట్లు రిపోర్టులన తెలియు చున్నది. సంఘము నింతకంటెను బాగుగ పనిచేయునట్లు ప్రజలు తోడ్పడవలెనని సుందరము పిళ్లగారు నడిచిరి.

పిమ్మట డాక్టరు వండలిగారు నిమ్మజాతుల వారిని వృద్ధిపరచుట అను విషయమును గుర్చి యుపన్యసించిరి. మిస్. ఎస్. చట్రాపాధ్యాయ, బి. ఏ. గారు సభకు విచ్చేయి వీలుకానందున వారి యుపన్యాసము సంఘ కార్యదర్శులకే చదువబడెను. యూరోపు ఖండమందలి మానిజాతుల వారు హిందూదేశమందలి నిమ్మజాతుల వారికంటె చాలవిద్యావం తులుగ నుండుటచే వారిస్థితిగతులు బాగున్నవని యామెయభి ప్రాయము. వై సంఘమువారి యుద్యమమునందు తతక వి క్రిలీ సానుభూతికలదనియు, నిమ్మజాతులవారిని వృద్ధిహం దించుటలో తక్కినజాతులవారికి నష్టములు సంభవించకుండ చూడవలెననియు అగ్రాస నాధిపతులు నడిచిరి.

సిక్కుల ప్రభువిశ్వాసము

పంజాబు దొరభవను వా కిట్లు ప్రకటించిరి:—జులై 1 టుల యందలి కేలిటను లోని సిక్కు తిట్టికల తమ శ్రమ విశ్వాసమును వెల్లడించిరి. తమ శ్రమ క్రింది తెలుకరింతురు మీరు అండ్లముల రాంబాబ్ కొక నమ్మాన వత్తమును సమ ర్పించిరి. సమావేశాంతమున సిక్కుల నాయకుడు రాంబా బ్ కి 270 పానుల హుండిని గురుర్పించెను. ఈ ధనమును తెల్ల క్రాసు నిధి కేయవలసినదని సిక్కులు గోరిరి. కేలిటనులోని సిక్కుల సంఖ్య సుమారు 200. వీరిలో చాలమంది పేదలకు కార్మికులు. వీరల స్థితిగతులను బట్టి వైచందా మొత్తము జ్ఞాపూ పాత్రమై యున్నది. సిక్కుల సన్మాన పత్రము చక్ర వర్తి కనుప బడెను. శ్రీవా రెంతయు సంతసించిరి.

లండను, నవంబరు 28:—ఈ గ్రాతిమాన్లు హేరుగా రిట్లు ప్రకటింపుచున్నారు.—సోంటెక, నోటర్డాము, బల్లో సమీపమున నెదిరించుట కలగ, తీవ్ర యుద్ధము సంభవమైనది. శత్రువులు మాపుకోగవనము నెదిర్చి, యుద్ధము తెనుకాడ జొచ్చెను. మేము ముందుకు నడచి, 800 మందిని ఖైదీలుగ దీసికొంటిమి. మెహర్బుకుపర్జునును హిందెస్థన్లవంత్రి చేయ దలచుకొనిన అనస్కందనమును తరిమి వేసితిమి. ఇదిగతుకు తూర్పు, ఈకాస్య దిక్కులలో శత్రువుల శత్రువులు తీవ్రముగ పోరు నల్పినవి. సోమవారము నాడు విమానములు పంకరము యారు టన్నుల బాంబులను చేతు జొచ్చినవి. మేము రెండు శత్రువిమానములను కూల ద్రోసితిని. చాలుగింటిమి పారదోలి తిమి. మన విమానములు పోలేదు.

శ్రీమదాంధ్ర బహుండ పురాణము

(ప ద్య కా వ్య ము)

న్యాయమూర్తి విరచితములకు పదునెనిమిది పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కలశేకము లేల కలిగి? ఆచారవ్యవహారము తెల్లెట్లునా? ఈ మొదలగు విషయము తెన్నియో యందు సుప్రముగ వివరింపబడియున్నది. గొప్పవారి గంభమువై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నారు. తెలి మిగుల సులభము. 900 పుటలు అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్ర మున్నవి. వెల 5-0-0. కర్నూలు వేజీ.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తెలి:— సులభము, మృదుదుగురము, భావగర్భితము 2000 పద్యములకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాలికో లైందు ధర రు 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు తరు.

(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ తెలుగుపండితుడు, మున్యసికేశ హైస్కూలు, కడప

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Russia

Turks Repulsed.

Fraternalism Going On.

LONDON, November 28.

A wireless Russian official communique reports fusillades on northern, western and southwestern fronts. Fraternalism was observed south of Narotop Lake. We repulsed a strong force of Turks on the Sea coast in the region of Caucasus.

Supplies to Armies Exhausted.

Danger of Hungry Soldiers.

LONDON, November 28.

PETROGRAD.—Commanders at front continue to send ominous despatches concerning the exhaustion of supplies which are arousing apprehensions of border hungry soldiers invading the centres of population. News telegrams from abroad are suppressed.

Russian Political Leaders at Army Headquarters.

To Form a Government.

LONDON, November 28.

The "Times" Petrograd correspondent says that a Conference of political leaders has assembled at the Army Headquarters for the purpose of forming a Government representing all parties. It has been joined by Tchernoff, Avksentieff and Milnikoff and Generals Verkhovsky, Ivanoff and others.

Army Committees Dissolved.

All Important Russian Towns in Maximalists' Hands.

LONDON, November 28.

Reuter's Petrograd correspondent wires that Lenin had dissolved Army Committees which support delegates of Socialist parties who have been reproached for opposing fraternalism. Maximalists claim to control Petrograd, Moscow, Kieff, Nijni Novgorod, Karkhoff, Odessa, Samara, Kajan, Reval, Rostoff and other important towns.

Italy

General Plumer's Appointment.

Satisfaction in Italy.

ALLAHABAD, November 28.

LONDON, November 27th.—General Plumer's appointment has created a splendid impression in Italy where he is recognised as one of the ablest generals of the war. The fact impresses the world that we can spare from France such brilliant men as Lord French, General Robertson, Allenby, Munro, and Plumer and replace them successfully by the large number of well tried young Generals who have been awaiting advancement so that the most experienced can go to critical places. ("Pioneer").

Italians Covering Themselves with Glory.

LONDON, November 28.

ROME.—The Austro-Germans continue to make gigantic efforts to break through the Venetian plains and are constantly employing the best troops, also heavier artillery andlachrymal and asphyxiating gases. Each attack is fiercer than its predecessor, but the Italians continue to cover themselves with glory by their heroic defence method of attack and the tenacity of the defence recall Verdun.

Germany

Socialist Demonstrations in Berlin.

LONDON, November 28.

AMSTERDAM.—Hundreds of independent Socialists held demonstration in Berlin on Sunday and endeavoured to reach the Centre of the City. The police arrested nine.

LONDON, November 28.

AMSTERDAM.—Sunday's peace demonstration in Berlin assumed considerable proportions in the north of the City. The crowd was very quiet and marched along giving cheers for peace and Liebknecht.

France

A Former French Minister.

Charged with Betraying his Country.

To the Germans.

LONDON, November 28.

PARIS.—The Committee of the Chamber has decided to send M. Malvy formerly Minister of Interior who resigned as a result of disclosures connected with the arrest of the Pacifist Almeyreda (see September 2nd) for trial. It is unofficially alleged that Malvy while the Minister of the Interior informed the enemy of all military and diplomatic projects especially of the attack on Chemin-Des-Dames and that he also provoked or encouraged mutiny in the army.

British Notables in Paris.

LONDON, November 28.

PARIS.—Mr. Lloyd George, Mr. Balfour, Lord Milner, Sir John Jellicoe, Earl Reading, Mr. Eric Geddes, General Robertson and M. Venezelos have arrived here.

Grave Problems Facing the Allies.

German Surplus Troops to French Front.

LONDON, November 28.

PARIS.—The Austro-German Offensive in Italy has complicated the task of the Allies Conference. It has enabled enemy to shorten his front freeing considerable body of troops for another front. There are rumours that Germany means to send the surplus to the French front, and the closing of the German-Asian frontier which has just been reported is regarded as indicating that a big move is in preparation. Then there is the Russian problem. The French hope that the Russians will not abandon their front and the task of the Allies will be to prevent irreparable action on the part of the Russians. The Conference will also have to decide the best employment of American troops and resources.

Great Britain

Russia and Peace.

Mr. Balfour's Statement.

LONDON, November 28.

In the House of Commons Mr. Balfour stated that since the fall of the Provisional Government no Government had been established in Russia with which we could enter into relations. He also stated that neither the British Government nor, so far as he was aware, any of the Allies had replied to the Russian proposal of immediate armistice with a view to peace negotiations.

Exchange of Turkish and British Prisoners.

Delegates Sent.

LONDON, November 28.

Mr. Hope announced that Lord Newton and Sir Herbert Selous had gone to Berne to meet Muktar Pasha and other Turkish delegates with a view to the exchange of prisoners.

The New Air Minister.

A Popular Appointment.

LAHORE, November 28.

LONDON, November 27th.—The appointment of Lord Rothermere as Air Minister is well received as introducing a successful organizer to direct the output and maintain military and naval co-operation which is not regarded as a job for a politician. ("C. and M. Gazette").

Indian and Ceylon Tea.

Large Offerings.

LONDON, November 28.

5,216,600 pounds of Indian and Ceylon tea will be offered at this week's sales, making a total of 15,035,000 for three weeks, which should enable all reasonable requirements for the next two or three weeks to be met at moderate prices.

Land Settlement in E. Africa.

LONDON, November 28.

In the House of Commons Mr. Hewins said the Government was still awaiting the report of the Local Commission on the proposals for land settlement for men from the services in East Africa.

Territorials to Receive Chevrons.

LONDON, November 28.

In the House of Commons, Mr. Macpherson announced that Territorials on active service in India would be eligible to receive Chevrons for war service (cheers.)

Coal Export Prohibited.

LONDON, November 28.

Orders in Council prohibit the export of coal from December 7th to all British destinations abroad except by licence.

The Cotton Situation.

LONDON, November 28.

The Cotton Spinners Amalgamation has decided to tender notices if the masters federation does not concede an advance of thirty per cent. Fifty-five thousand cardroom workers and fifty thousand spinners are affected.

Canada

Canada and United States.

Col. Roosevelt's Suggestion.

LONDON, November 28.

TORONTO.—Col. Roosevelt, addressing ten thousand people here in aid of Canada's Victory Loan, eulogized Canada's part in the war. He looked for a permanent peace between Canada and the United States and suggested that the United States and Canada might settle any dispute by a permanent court consisting of three judges of the United States Supreme Court and three Canadian judges with a seventh member to be chosen by the six.

TELEGRAMS.

China

Lawlessness in China.

Consuls' Intimation to Authorities.

LONDON, November 28.

PEKING.—Lawlessness is increasing in Harbin where foreigners are being attacked and robbed. Consuls have intimated that if the authorities are unable to guarantee protection they will call for joint action by their respective Governments with a view to preserving public safety.

Austria

Socialist Demonstrations in Budapest.

LONDON, November 28.

AMSTERDAM.—The "Vossische Zeitung" reports that there were monster socialist peace demonstrations at Budapest on Sunday. Loud cries of 'down with war and we demand general strike' were heard. A resolution was passed urging the monarchy to oppose Pan-Germanism and annexation of Courland and Livonia and favouring an International Labour Conference at Stockholm.

Western Front

The Fight for Bourlon Wood.

Gallant British Force Relieved.

LONDON, November 28.

Reuter's correspondent at Headquarters telegraphing this afternoon says: The battle area is slippery and difficult owing to the continued heavy rain. The Germans late last night made determined counter-attacks against the north-eastern fringe of Bourlon Wood but, after fierce fighting were driven off and heavily shelled while retreating. We made a successful sortie into the ruins of Bourlon village and reached a party of English troops who had been cut off when the Germans retook the village on Sunday and had since very gallantly held out. While this operation was in progress, taking advantage of favourable wind, we discharged gas clouds against Quent, the position of which had been rendered most uncomfortable by our thrust south-east of that place. This morning some of our troops were engaged among the ruins of Fontaine where there has been hard fighting.

Enemy War Communiques.

Misstatements Exposed.

LONDON, November 28.

PARIS.—The French newspapers are now permitted to publish enemy communiques in extenso. A semi-official commentator dealing with yesterday's German communique says:—The contents show the habitual bad faith of the German staff. For example it speaks of numerous British attacks repulsed with heavy loss. The truth is these operations are mostly invented in order that the Germans may gain easy credit. Similarly the communique states that the French attack between Samogneux and Anglemont failed which is also untrue.

Unwilling to Fight.

German Troops Hiding in Dugout.

LONDON, November 28.

A written German order has been found stating that certain soldiers who are lurking in a certain big dug-out do not come out immediately and take part in the fighting the dugout will be blown in. It was further directed that this order be read aloud to the whole battalion presumably for their encouragement.

Effect of Allied Offensives.

Failure of Enemy's Counter-Offensive.

LONDON, November 28.

The War Secretary in his review says it is evident that the enemy undertook the offensive against Italy in the hope of extricating himself from increasing difficulty in the west by compelling the transfer of British and French troops to Italy and so rendering offensives in the west impossible. But this object was in no wise achieved. The waste of enemy forces and the slow relentless mopping up of his man power by continued sudden offensive thrusts must eventually result in a softening of the enemy's line in the west. This is the ultimate objective of the series of intensive offensives so successfully pursued by the Allies during the past six months and even more important than the gain of Terrain.

Germans Badly Beaten.

Impression in Germany.

ALLAHABAD, November 28.

LONDON, November 27th. The Germans have been badly beaten in the west, Sir Douglas Haig's offensive breaking the Hindenburg Line. It has created a profound impression in Germany and in neutral countries. It is admitted that the Germans have never had much success against the British throughout the War.

American opinion says that the British beat the German strategy, tactics, organisations, and in fact in everything. ("Pioneer" special cable.)

A Wireless German official communique reports very violent artillery firing between Houthoultwood and Zandvoorde. Fighting activity has increased between Samogneux and Beaumont and astride the Ornes.

LONDON, November 28.

Marshal Haig's communique this afternoon reports hostile artillery activity last night in the neighbourhood of Bourlon Wood. There was no further infantry action. Hostile artillery has been active east and northeast of Ypres.

TELEGRAMS.

A Besieged Detachment Relieved.

LODON, November 28.
 Reuter's Headquarters' Correspondent wires that a sortie into Bourlon village relieved a detachment of East Surrey who had been cut off. It was made at 5:30 in the evening and got into touch with the Colonel of the battalion and through a breach in the enemy line which they succeeded in making, eight officers and the rest of the party came back.

Enemy Attempts Frustrated.

LONDON, November 28.
 A wireless Italian semi-official Communiqué says:—The renowned Austrian Trenchless Division composed of troops of German extraction and other enemy forces were severely beaten at Coliboratta. They made massed attack after heavy drum fire. Their crushing superior fire and numbers enabled the assailants to penetrate the advanced line and reach the mountain battery but a fierce counter-attack in the face of a violent barrage resulted in the enemy rout. Thus the attempted advance along Val Sugana was frustrated.

LONDON, November 28.

Last night's French Communiqué reported fairly vigorously artillery activity in Juvin-court district and on Bois Le Chateau front.

Enemy's Stiffer Resistance and more Desperate Fighting.

LONDON, November 28.
 Reuter's correspondent at headquarters wiring on Tuesday says:—There has been bitterest fighting near Fontaine since morning. Covered by heavy bombardment which was maintained the entire forenoon the British fought their way right through the village in the face of the heaviest rifle and machine-gun fire sending back over five hundred prisoners captured in fortified houses and strong points. Germans later in the morning counter-attacked with two new divisions and under the weight of overwhelming numbers we had slowly to relinquish our footing. It is not clear whether we retain any portion of the ruins. It is now certain that the Germans have reorganised their defences with fresh troops. We still hold high ground and have great tactical advantage, although the enemy's stiffer resistance means more desperate fighting. The weather remains abominable.

LONDON, November 28.

To-night's communiqué from Marshal Haig says:—Local attacks at dawn in the neighbourhood of Fontaine-Notre-Dame and Bourlon villages led to severe fighting. Enemy strongly reinforced contested our advance with great stubbornness and fight swung backwards and forwards. We advanced our line and took over 500 prisoners. We drove in the afternoon an attempted attack on our positions on Hindenburg line on the spur west of Meuvy. Enemy's artillery has shown great activity east and northeast of Ypres. Low flying aeroplanes on Monday constantly attacked enemy troops, batteries and transport and over three tons of bombs were dropped on crossings of Senne river and railheads near Cambray and north of Douai Domain and Douai stations and sidings were also bombed. We brought down two enemy machines and drove down four. None of ours is missing.

LONDON, November 28.

The French Communiqué says:—It is confirmed that our attack on 21st south of Juvin-court cost enemy very serious losses. We took 476 prisoners in attack and the captured material includes thirteen machine-guns, three bomb throwers, three trench mortars and four hundred rifles.

Palestine Front

The "Haj" Pilgrimage.

The King of the Hadj's Arrangements.

For Comfort of Pilgrims.

LONDON, November 28.
 An Arab correspondent to the "Times" writing from Jeddah shows how the King of the Hadj has reformed the abuses of the Turkish regime. Pilgrims now pay no more than thirty-six shillings a day for the first three days' lodgings in Jeddah and afterwards eighteen shillings, compared with the eight to ten pounds sterling formerly. The charge for a camel for journey from Jeddah to Mecca and Arafat and back is now three to four pounds sterling compared with anything up to ten pounds sterling. Luggage of pilgrims is now well looked after and every thing is done for the comfort of pilgrims. Water is given free to poor pilgrims and sold very cheaply to others. The road between Jeddah and Mecca formerly infested with brigands is now quite safe even for pedestrians. The Bedouin police accompany the travellers from one police station on the road to another and all pilgrims are free to stay in Mecca after the Haj or go anywhere they like whereas formerly the Government used to keep pilgrims at Mecca for at least a fortnight after the Haj so that they might spend all their money. Several primary schools and a military school were opened in Mecca an year ago and two primary schools have been started in Jeddah and preparations are being made for others. Agricultural and Geological schools will also be opened. The Arab Government has sent to Egypt and elsewhere for professors and teachers. The King has encouraged teachers of Theology and Exponents of the Traditions of Mahomed in the sanctuary of Mecca. Three courses of religious instruction are given daily in Haram on floors of that given at El-Faza University in Cairo. There is still plenty of room for improvement in sanitation but the municipalities of Jeddah and Mecca are endeavouring to keep the towns clean. Incinerators have been established and also good hospitals. The Public Works Department is rapidly widening the streets of Mecca and steps are also being taken to improve the Custom Service.

Within 3 1/2 Miles of Jerusalem.

LONDON, November 28.

The communiqué from Palestine says:—General Allenby's advanced patrols have been forced back to the Southern bank of Nahranja. Our mounted troops captured their Station and Ainkarim three and half miles west of Jerusalem. Strong bodies of Turks are holding high ground west of Jerusalem and covering Jerusalem-Seebem Road to the north.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Mr. Montagu's Mission.

The Zamindar's Address.

[DELHI, November 28.

His Excellency the Viceroy and the Secretary of State received the deputation of the Zamindars Association, Mazraedar, this evening. Nawab Muhammed Ishaq Khan read the address, in the course of which he referred to the existing system of land revenue and prayed for the extension of permanent settlement at least to those districts where the cultivation had reached the maximum limit of 80 per cent. As regards political reforms he said:—Every such reform should be directed in principle to lead us nearer to the cherished goal of Self-Government, the administration and distribution of powers of the Government should be so conducted as to facilitate the realisation of that object, and the question of creed and caste should not be allowed to stand in the way of the Indians in obtaining their rights of citizenship. We are thankful to the British Government for the good that they have done to our country, but still much remains to be done and Europeans and Indians, both should sit together, co-operate and confide in each other and devise the best possible means for the regeneration of India. After fully considering the several schemes of reforms as put forward by the Hindu Sabha, the Muslim League, the Indian National Congress and by the 19 members of the Viceroy's Legislative Council, in which were included some of the leading landlords we beg to express our views as follows:—(A) That the position of the Secretary of State should correspond with that of the Colonial Secretary, and that he should be assisted by two permanent Under Secretaries, one of whom must be an Indian. Their salaries should be placed on the British Exchequer. (B) The Council of the Secretary of State should be abolished and till its abolition it should consist of half the Indian representatives to be elected by the elected members of the Imperial Legislative Council of India and the rest to be appointed by the Secretary of State for a period of five years. (C) The Executive Council of His Excellency the Viceroy and of provincial Governors should consist of not less than half Indian Members. (D) The number of the members of the Viceroy's Legislative Council should be raised to 150 and of other provincial councils to not less than 100 for major, and not less than 60 to 75 for minor provinces. (E) All Legislative Councils should have a substantial majority of elected representatives. Four-fifths of the members of the Viceroy's Legislative Council as well as of provincial Councils may be elected and the term of the members should be not less than 5 years. (F) Only non-official members should vote, official members and secretaries having a right to explain their views, if any, regarding the subject and the Viceroy in the Imperial Council and the Governor in the Provincial Council should have a power to veto any measure passed by the Councils, but if this cannot be done the official members should not at least be bound down to vote for the Government. (G) The franchise of election should be extended directly to the people, the care of minorities being adequately provided for. (H) The landholding classes should be adequately represented on these Councils. Their representation at present is not sufficient, for example, in the United Provinces Council only one member represents the 36 districts from the province of Agra and one member of the 12 districts of Oudh. In the Imperial Council there is only one representative elected by the Zamindars of the Agra province and the Talukdars Association of Oudh by rotation. At the present state of members that constitute these Councils there should be at least one representative for every two divisions for the Local Council and at least three representatives in the Imperial Council, two from the Agra province and one from Oudh. (I) The major provinces like the United Provinces should be governed by a Governor-in-Council with an Executive Council. These provinces have been repeatedly making a request for a Governor-in-Council. That prayer may be granted as soon as possible. (J) All Provincial Governments should be made autonomous and should have full control over their finances. (K) A full measure of Local Self-Government to India should be granted immediately and local and district boards, and village Panchayats should be properly organized and given extended powers of Self-Government. (L) All Government posts should be open to Indians and the competitive examinations should be simultaneously held both in India and in England. The right to carry arms should be granted to Indians on condition similar to those applying to Europeans. (N) Commissions in the army should be open to Indian youths under similar conditions and facilities obtaining in European countries. Facilities should also be provided for giving military training to the sons of Zamindars by opening special colleges for this purpose.

His Excellency the Viceroy thanked the deputation and assured them that the contents of the address would receive careful consideration.

Her Highness the Maharani Saba of Rewah, breathed her last at Delhi, where she was taken by the Maharaja for treatment after the Chief's conference.

DELHI, November 28.

His Excellency the Viceroy and the Secretary of State granted interviews to the following gentlemen:—Nawab Mahmud Ishaq Khan, the Hon'ble Lala Sukhbir Singh, the Hon'ble Captain Ajab Khan.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya and Rao Bahadur K. M. Muchelkar were also among the members of the Joint deputation of the Congress Muslim League which waited on the Viceroy and the Secretary of State on the 26th November.

Calcutta

Investiture at Govt. House, Calcutta.

CALCUTTA, November 28.

His Excellency the Governor held this afternoon a Durbar at the Government House for investing twenty-four persons with titles conferred upon them. Among them were one Maharaja Bahadur and one Raja Bahadur. The Durbar was attended by a large number of European and Indian ladies and gentlemen, including members of the University Commission. After the usual ceremony His Excellency addressed individually the gentlemen invested, which ended proceedings.

Bombay

Bombay Brothels.

BOMBAY, November 28.

In reply to a letter addressed by the President, Bombay Municipal Corporation, to the Secretary Bombay Government, General department, inviting the attention of the Government to the deplorable state of affairs prevailing in Brothels in the city of Bombay, the president has been informed that legislation for checking the evils of brothels in the city is at present under the consideration of the Government.

Indian Industrial Commission.

BOMBAY, November 28.

Three witnesses were examined by the Indian Industrial Commission to-day, Mr. Seth, Conservator of Forests, Bombay Southern Circle, stated that all pioneer industries pertaining to forest products should be carried on by the Government. There was plenty of scope for industrial enterprise in the Bombay forests. Each province should have a forest school and research officers.

The next witness was Mr. Chaudhkar Superintendent of Palsa fund Glass Works. He urged for special railway rates for glass manufacture, removal of taxes upon raw materials required for the industry, and a protective tariff.

Mr. Amin, Director of the Alembic Chemical Works Company, Limited, was the next witness. His factory manufacturer largely rectified and other kinds of spirits. His chief complaint was the excise duty. He was not in favour of Government help in the shape of bounties and subsidies, but wanted protection against bounty-fed foreign imports by a countervailing tariff.

Punjab

Sikh Loyalty.

In Words and Deeds.

LAHORE, November 28.

The following press communiqué is issued by the Punjab Government:—The Sikh community of Kelatan in the Malay State has recently taken the opportunity of presenting to the acting British Adviser an address expressing their sincere loyalty to the British Crown and their devotion to the cause of the Allies. At the conclusion of the meeting the leader of the deputation handed to the British Adviser a draft equivalent to £270 collected among the Sikhs in the place as contribution to the Red Cross Fund. As the Sikh community in Kelatan are about 200 men only, most of them being poor workmen, it will be recognised that this was a very handsome subscription. The address was forwarded to His Majesty the King-Emperor who has conveyed his high appreciation of their loyal message.

BRIEF TELEGRAM.

His Highness the Gaekwar of Baroda arrived at Bangalore yesterday and motored to Mysore en route to witness Khedda operations.

Stop-Press Telegrams.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

మదనపల్లి యూనివర్సిటీ కాలేజి.

అయ్యో,

ఆంధ్రదేశసభ్యులను ప్రతిష్ఠించు బడిన ఈ విశ్వకళా కాలేజి ద్వారా భాషాభివృద్ధికి మహాధ్యాయుల సేవ అంది, ఆంధ్రభాషను అనాదరించుట అతివిచిత్రముగా తోచుచున్నది. ఇట్టి సత్తాపాత్ర బుద్ధి భిన్నాభివృద్ధికి ఎవ్వరేమనలేదు. ట్రాన్సువారికికూడ కలదాయని సంజేహమగుచున్నది. యథార్థస్థితి కనుగొనఁబడును గాక !

ఒక యాంధ్రుడు.

II.

కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారికి జవాబు.

అయ్యో!

తాము చాల శ్రమయొనర్చి బ్రాహ్మణసభల వృత్తాంతము లోకమునకు వెల్లడిపరచినందులకు చాల సంతోషించితిమి. ఆంధ్రకర్తృత్వము కొంచెము సత్వరము లుండుటచే తమ సభ్య సంఘము లోపము కల్గినదేమో చూడుదు? మల్లిఖార్జునుడు గోపాలకృష్ణయ్య నాగభూషణము రామస్వామి గార్లు మీ విషయ నిర్ధారకసభలో సభ్యుల చేర్చునట్లు ముఖ్యమంత్రి చేయవలసి అభ్యంతరపరచి, మరల మధ్యాహ్నము మీ సభకు రాక రెండవసభకు వెళ్లి, ఆ సభ తరపున కేపు డిశంబరులో మంత్రిపుంగునికి విన్నవించబోవు సంఘములో సభ్యులుగా చేరినది చోద్యము చూచుటకేనా? లేక ఆ సభ యందు సానుభూతిచూపుటకా? మొదటి కపట నాయక సభా ప్రహసనమును దూరమునుండి కనిపెట్టినేరక ఆసభయేమో యుద్ధరేణునని అసభ్యులను కొరకయి కొంతభవ సహాయము కూడచేసి మరల రెండవసభ ఖర్చులో పాల్గొని కార్యక్రమములో సానుభూతిచూపుటకూడ చోద్యమే కాదా? మీ యుద్ధే ప్రశ్నార్థము అనలుగురు రెండవసభకు భవము నిచ్చి చోద్యము చూచుటకు పోయిన వారేకదా? అయినచో, భవమువలెను కొని చోద్యము చూచిన అనల్పరే ఆంధ్రచోద్యము చూచిలో వ్రాయవలసిన దని కోరబడుచున్నాను. ఇంకొకటి, పాపారావు నాయుడు గారింటివద్ద 10-వ కేసి రాత్రి మూటాడిన రాజనామాలో సంతకములు చేయవలెనని శ్రమపడి కాకితము పుచ్చుకొని తిరిగి చేయించిన కూర్మా వేంకటరెడ్డి నాయుడు గారికి, సంతకము చేయునట్లు మల్లిఖార్జునుడు గారేమి జవాబిచ్చిలో నాయుడుగారికి తెలిసికొనును. ఏమిచ్చిలో నేనే చెప్పెదను. సంతకము అనవసరము. ఎవరియన స్వాక్షివారికి ఈసంతకము అభ్యంతర పెట్టెను, అనివారు చెప్పగా 'అవును చేయుడు' అని నాయుడు గారనగా, సదరు మల్లిఖార్జునుడు గారు దస్యతాచేయుచు, 'మనస్వాక్షికి వ్యతిరేకముగా ఈ వైసంగతులు తోచినపుడు ఈ నాసంతకము లెక్కలో పరిగణింపదగ'దని వచించియున్నారు. అదియు వారు చోద్యముకొఱకై చేసిరా? లేక మరలాటి ప్రాధున జరుగఁబోవు రెండవ సభ యుద్ధేక్షములలో మనస్సుండియా? వైసలు గురు ఏయన్నతస్థానములు ఇదివరలో ఆక్రమింపకపోయినను, ముందుకూడ ఇదివరలో దాచినవారు దాచిరి. ఎన్నట్లు పాటు మనమును దాచెదమనెడి యాశయు అన్యతయు లేని కఠింబున వైతులగునారు తమలాభాలాభములు చర్చించి తుదకు ఏకోన్మఖులైవారికి లాభమున్నదని గ్రహించి రాజధానిసంఘము నకు చేరి తదవబంధముగా సభ చేసినందులకా వారి కిచోద్యము నారోపించుట? అయ్యో, తాము ఇకమీద ఇట్టి సత్య దూరములైన వాక్యములవ్రాకుండురు గాక యని కోరుచున్నాడ! మరి, యింక నెన్నియొ సత్యదూరము లసాధారణముగ నున్న మీలేఖకుజవాబిచ్చిన ఆంధ్రప్రతిక యుపనిలేఖకునికే ఆ లేఖనువలది విరమించుచున్నాను.

పర్యవేక్షణ భూషణ్యు.

III

ప్రత్యేక గోదానరీమండలసభ, రామచంద్రపురము అయ్యో,

ఈ నెల 18 వ తేదీని రామచంద్రపురమున రాజా కా కర్లమూడి రామచంద్రరాజుగారి కోటలో ప్రత్యేక గోదానరీ మండలసభ మిగుల జయప్రథముగా జరిగెను. ప్రతినిధులు సురుమా మూడు నేలు వచ్చియుండిరి. వీరు గాక ప్రేక్షకులు వేయి

మంది యుండురు. వీరిలో బ్రాహ్మణుల సంఖ్య అయిదు వందలు మాత్రమే. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులును అగ్రాసనాధి పతులునుకూడ ఉత్తములు. వీరుగాక వక్తలలోపెక్కుమంది బ్రాహ్మణేతరులు. గత సంవత్సరము లక్ష్మీనగరమున జరిగిన జేషయ మహాసభయం దేకగ్రీవముగా తీర్మానింపఁబడిన స్వరాజ్య నిబంధనలకు తమ పూర్ణాంగీకారమును వెల్లెపుచ్చుచు జన సంఖ్యనుబట్టియు, ఆదాయమునుబట్టియు, విద్యాగంధము ననుసరించియు, ఉచితరీతిని ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మొసంగుటకు తీర్మానింపబడెను. ప్రతికక్షు లగు బ్రాహ్మణేతరులు కొందరి సభ జనప్రదముగా జరుగఁకుండుటకు చేసిన భగీరథప్రయత్నము లీ గోదానరీ మండలసభ సంప్రదించుటకు పొందుటకు ప్రబల కారణమయ్యెను. ఆహ్వాన సంఘమునారు మండలము లోని ప్రతి గ్రామము వాంకిరి పంపిన యాహ్వాన లేఖలకంటె తత్సభకు రావద్దని ప్రతికక్షులు వ్రాసిన లేఖలు ముందుగఁ జేరుటవలన నీ సభ యెట్లు జరుగునో చూడమని దూరప్రచారణముల కొర్ర బహు శ్రమలపడి యనేకులు వచ్చియుండిరి. జనవాక్యంబు కర్తవ్యమని జేషయలలో పెక్కుప్రభు స్వరాజ్య పరమావధి. తమ గర్భస్థానముని నిర్వహింపజేసి దాని బడయఁ గోరుచుండ స్వస్థసంఖ్యకులగు కొందరు ప్రభుత్వోద్యోగుల దయను బడయగోరి, స్వాధీనమై యడ్డుపెట్టఁ జూచిన నీ మహాప్రవాహ ముగఁబడినా? సముద్రము పొట్లలొచ్చుచుండ చేతు లడ్డుపెట్టిన నెంత ప్రయోజన ముండును? చిక్కవోలు సభయందు తీర్మానింపఁబడిన తీర్మానములు తమ కెంత మాత్రమును అనగాహన కాలేదనియు, సదరు తీర్మానములన్నియు నాంధ్రేయ భాషలో వ్రాయఁబడి యున్నవనియు, ప్రభుత్వమువారి సంగబోవు మాక్కులను బ్రాహ్మణేతరులు గాక యొక్క బ్రాహ్మణులే పొందఁ జూచుచున్నారనియు తత్సభానాయకు లేవేమియో కల్లబొల్లిమాటలు చెప్పటవలన విద్యాగంధ మెరుగని బ్రాహ్మణేతరులు కొందరు వాటిని నిజమని నమ్మిరియు, కొందరికాలములోనే ఈ గోదానరీ మండలసభ జరుగుటవలన మాసంజేహములు నివృత్తిమైనవనియు పెక్కుండు చెప్పి యుండిరి.

బ్రాహ్మణేతరులు తోసి గాజరి బ్రాహ్మణులనుభవించుచున్న మహావైశ్యర్య మేమి? బ్రాహ్మణుడైన నేమి బ్రాహ్మణేతరుడైన నేమి వానివారి విద్యాభివృద్ధియునుబట్టియున్న తపవతి మొందుచునే యున్నాడు. బ్రాహ్మణేతరులెంతమంది చదువుకొని యున్నతీర్మానము లొందు చుండుటలేదు? ఇందుకు వారివై బ్రాహ్మణులీర్వా భావముతోనుండిరా? నిమ్మ జాత్యుద్ధరణమును గురించి బ్రాహ్మణులలో పెక్కుండు ప్రబలమైన కృషిచేయుటలేదా? జేషయ మహాసభయందు గడచిన 30 సంవత్సరములనుండియు తీర్మానింపబడుచున్న విషయములలో ఆ నేకములు బ్రాహ్మణేతరులకేకదా యుపయోగములు? ఇంతేకాక, మనభరతఖండము కృత్యముగమునుండి ఇప్పటివరకు బ్రాహ్మణేతర ప్రభువులచేత నేలబడుచుండి నపుడు బ్రాహ్మణులు వారియొద్ద మంత్రిత్వమును బడసి వారికి తగిన సలహాయుచ్చుచు రాజులును వీరును మిగుల ఆస్యోన్మాదుల రాగముతో నండినట్లు చరిత్రములు వాకొనచున్నవి గాని, బ్రాహ్మణేతరులు రాజులుకదాయని బ్రాహ్మణులు అనాయ తోనుండినట్లు కానినపుడు, సుమారు నాలుగు మాసములవరకు నిరాజకీయాంధోళనలో బ్రాహ్మణేతర కక్షలేదు ఈ నడుమ కొందరు మహానీయులు స్వాధీనమై మహా మనకట్టి వైమమ్యములు కలిగించుచున్నారు. వక్తృకాలములో నుద్బవించిన కుక్క గొడుగు లెంత కాళ్ళతములో ఈ వైమమ్యములును అంతటికాళ్ళతములే. రాజకీయాంధోళనమునందు జేషయలందు మిగుల నుత్సాహముగ వైకమత్యముతో మన పరమావసరం బడయఁగోరుట ప్రతిభార తీయనికొని నిర్దయయున్నది. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతర శబ్దము మన రాజకీయాంధోళనమునందు కనబడకుండు గాక! త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారి విమర్శకుడు నిర్మాణ మగుగాక! రామచంద్రపురమునం దేమండల సభవారి తీర్మానమును పూర్తి మండలమునారును ఉదాహరణముతో నామోదించి పూర్వేక్షకుండల సభలచేసి, పరస్పర వైమమ్యములను తొలగింపఁజూతురుగాక యని నాయకులను ప్రార్థించు చున్నాను.

కొండేపూడి అచ్యుతరామయ్య.

IV

స్వపరిపాలనావిమర్శలు యసత్యకల్పన.

అయ్యో,

ఈ నెల 9-వ తేదీని నేనొక కోపుపంకొరకు గుంటూరు పురమున కేగి కార్యాంశరేఖను మరలించుచుండ బ్రాహ్మణేతరమిత్రు లొకరు నన్ను కలిసికొనిరి. పరస్పర కుట్రప్రశ్నానంతరము కొంత సాంఘిక విషయమును సంభాషణ జరిగెను

తదుపరి మాటలవరుసను హిందూమహమ్మదీయ నాయకులచే ఆమోదింపబడిన స్వపరిపాలనా విషయమును సంభాషణలో ఈ క్రింది రీతిని మా కివపురమును ప్రసంగము జరిగెను:

నేను:— అయ్యో, ఇప్పుడు మన నాయకులు గోరు సంస్కరణముల విషయమున మీ యభిప్రాయమేమి?

ఆయన:— అది చాల అపాయకరమైన మార్పు తత్వము స్వరాజ్య మొసంగవలయునని యలచున్నది గావున, అది పనికిరాదు.

నేను:— మీ రన్న తత్వం స్వరాజ్య పరమమనెడు ఈ సంస్కరణము లీజప్రాయమే.

ఆయన:— ఎక్కువమందిని ప్రభావించుకొన సభ్యులను గోరుచున్నాను. వారి బిల్లు తోసి వేయ నొక్క చక్రవర్తిగారికి దక్క ఇతరుల కే యధికారము నుండగూడదట. ఇక దీని కర్గమేమి? తత్వం స్వరాజ్యము కాదా? మరయొక విశేషము. ఇదివర కెంతో ప్రత్యక్షముగానున్న మహమ్మదీయులు హిందువులతో కలిసిని యెండులకో తెలియునా?

నేను:— దయచేసి చెప్పండి.

ఆయన:— ఈ స్క్రీముపట్ల నాంధ్రేయపరిపాలన దుర్బలమగును. అట్టి తేరి కాబూల్ ఆవిరుగో ట్లీముల్తానుతో కప్పించి మహమ్మదీయపరిపాలనను మరల స్థాపించురు. కొట్లాటలో వారిని మన మెదురింపజాలము. పిగన, మనగతి పగు నాల్గు పదునైగు శతాబ్దములగతి యగును.

నేను:— అయ్యో, ఈపాటి యాలోచన మన నాయకులకు తెలియదా?

ఆయన:— తెలియును, బ్రాహ్మణు లిదివరకే పరిపాలనలో నెక్కువ పాల్గొన్నార గాన, మహమ్మదీయుల తో డ్పాటుచే స్వాతంత్ర్యము లభించినదిదే, వైకట్టము వచ్చినచో జపానువారిలో చీనావారిలో పాయముగోరి వారినిజయించి, యిండియాలో తామే (బ్రాహ్మణులే) పరిపాలకులయ్యెదరు.

నేను:— రాజకీయ పరిజ్ఞాతలును బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులును నగు ది. బ. పట్టు కేశవపిల్లెగారు తమకి విషయమై తెలియకయే యిందు ప్రవేశించినారా?

ఆయన:— వారిదివరకే బ్రాహ్మణ నాయకులతో సరి తూగు గౌరవములండిరి. "తక్కిన బ్రాహ్మణేతరులకు గౌరవముండిననీమి లేకున్న నీమి నాకున్నదిగదా"యని ఆయన తలచెను.

నేను:— మీయుద్దేశము మనదేశమున కెన్నటికి స్వపరిపాలన కూడదనియేనా?

ఆయన:— ఇంకొక యేబది సంవత్సరములలో బ్రాహ్మణేతరుల నేకులు చదివి జ్ఞానవంతులగుదురు. ఇప్పుడు వోట్లొచ్చువారు బ్రాహ్మణేతరులైనను రాజ్యాంగ పర్యములు తెలియనందున మనవారు పనికి రాక వారికే యియ్యకలసినచ్చును. ఎక్కువగావారు పాలగొన్నపీదప మసలక సంయగ్ధ స్థితికి రానీయరు.

నేనింకను కొన్ని విషయములు ప్రశ్నింపదలచియుండ కార్యాంతరావశ్యకత వలన వారేకుటచే, వీలులేకపోయెను. చూచితిరా యిది యెట్టి పన్నాగమో? ఇట్టిమాటలనే చెప్పి కొండలని ప్రాంతిలో ద్రోసి వారిని తమ పక్షమునకు గైకొనుచున్నారు. ఇందువై నావ్యాఖ్యానముకంటె మీరే మోచించుట మేలని కలచి మీకేదదలి నాబ్రాహ్మణేతర సోదరుల కొక చిన్న మనవిని వందనపూర్వకముగా చేయుచున్నాడు: ఒక కుటుంబపుటాన్తి పరులచేత నున్న దనకొనుడు. సోదరులలో కొందరు అన్ని విధముల ప్రాధులైయుండి రనుకొనుడు. ఇంకను కొందరు గడలేవలసినవారున్నారితలపుడు. అట్టి సమయమున నేకమాత్మగృహితులగు మనవారి కాయాన్తి వచ్చిన లాభమో తామే స్వాధీనమై యెక్కువ యపేక్షించిన నను మనసోదరులు గొనకొని స్వాధీనమో క్వల్చుమనకై యాన్తి ప్రాని మనము మనసోదరులను జేపందఁజేయుట న్యా యమో మోచించుచు. ప్రబలమనందందగన విద్యాంకులై యుండబోయ. నిష్పంధ విద్యాకాసములున్న నాగరిక దేశములలోనే యనేకు లిండియామున్నవో లేనో యాప్రపంచమున తెలియనివారున్నారుగాన, నాయనవిని తోసి నేకుల తక్కిన సోదరుల తల్లులతోపాటు మన తల్లులకు తల్లి కుగు భావత మాతమ గౌరవప్రదమైన, మౌనమెన్నగుగారికి కార్యకైన్ కోరిన కోర్కెలు మానేయని తెలిపి తోడిదేశముల వారిచే భిల్లి భారతీయులారా!! దేశాభిమానులారా!! యనిపించుకొని ముందు మన సంకల్పివారికి కష్టములు లెగ్గించ మిమ్ము వేదిధముల మనసూహ్యకముగ ప్రార్థించుచున్నాను. ఒక బ్రాహ్మణేతరుడు.

సుందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!!

అంగమెన 1918 క్యాలండరు

జనవరి 21 నుండి ప్రతి అమృతాంజనము తిహారీ రు. 5 ల నుంచును నాణేసాకి గొనుచువలెను

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ. కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినచోకి క్యాలండరు చేరవచ్చుచో మా జవాబుదారి యుండదు.
కొన్ని ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాభంగము గలుగకుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామర తైలము	పండ్లపాడి	మోహన తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపాధిము

చక్కని డబ్బీతో వెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4 0

అమృతములు ప్రత్యేకము. అన్నిచోట్లలో విక్రయించబడుచున్నది

అమృతాంజనం డిపో,

109, ప్రోవీడెన్స్, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

కీర్తికములయిన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీ భర్తృబోధిని యను నాటకము.

సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ

మిందుబాపబడినది. అందరును జదివి తీర

వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు

జాబాబీడితులకు వరము: ఐబోడిక నవాతమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసాగనవరిలా

అభిరూఢపు రక్తములన జనించు జాడ్యములకు కీర్తిపావంతి మందు. కుడతలన, మచ్చలన, గండమాలలన
పుండ్లన, ప్రాంతోష్ణలన అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి కీర్తివంతమైన క్రతుభ్రకారిణి (53)

రక్తాదిహిమగ్నములగు మిచ్చుట నిస్సంగీయము, సహజమైన మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
జోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును, కాష్టసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
పుష్కరచును. శరీరాలోగ్రమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండటకు 4 రోజుల బుడ్డిలో అమృతమును.

(పోస్టేజిరూ. పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144. No. 2, BOMBAY.

ఏక బోషాలిని ప్రశంస

ఇది పిచ్చిలకంటి అప్పుడాయ విరచితము

వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర నర్మకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుక్త కన్యకుంజి రామలింగారెడ్డి గారిచే

రచయించినది. 14 రూ. 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈ మురబ్బను సాలామిసిరి కాదని యజ్ఞపుష్కరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు
నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బోల్యములోనే భాతునవ్వము
కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుదురు. ఈసాలామిసిరి
మురబ్బు సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము లొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర
కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల భాతుపుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితిము మానును, భాతువు
మూత్రముతో కలసిపోవుటమానును, నీరుచురు కుమానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము
కలుగును, రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలియెక్కువ యగును, చక్కగమలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరి
అనునది ఒకబాలిపండు. ఇది కాబూల్, కాంధహార్ జేశములలో మైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు
ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన మనశేశపు 4 గురు మనఃస్థైర్యబలము ఆజీవమున ఒకమసిపికి గలదు. వై మురబ్బను
సేవించి ముగిసి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బును 15 రోజులు ఉపయో
గించిన దానివల్ల పూర్తి గుణముకలుగును. 2-రిడబ్బులు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.
అనుసానపత్రక పార్శ్వలతో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-కి డబ్బాలకు 6 అణాలు

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం. 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్ల దినుసులు.

మెడల్లు పొందిన నేలం గ్రేవ్ మామిడి చెట్లు పలు
విధమైన చెట్లుదినుసులు యొక అనేక విధము లయిన మొ
క్కల దినుసులు నీయ కావలయును నాటుకామకూరలు
విత్తనములు సరసముగ విక్రయింపబడును. కావలసిన వారు
అర్హతా స్థాంపుపంపితే, పట్టుమతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాట్లా
గు పంపుతాము. నాటలు ఇంగ్లీషుతో వ్రాసువలెను.

ఎస్. కె. ఐ. కాదర్ మీరానాహాయి.

విత్తనములు, మొక్కవత్తకును.

(959) కుమారస్వామిపట్టి, నేలం.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడేపో,
మౌంటు రోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యామయైన
వెలకు దొరుకును క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, వి. పి. ఎం. వి. సి. ఎం.
(945) మేనేజరు.

ఆత్మ జిజ్ఞాసా

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

వయ్యముల సుహృదమును గుఱించిన కాశ్మీరీ చరిత్ర
గ్రంథకర్త: డా॥ జగన్నాథస్వామిగారు, పి. పి.

చిన్నవైజా చక్కవిగ్రంథము వెల రూ. 0-3-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈలేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలము కలిగించి
కాశ్యోతసుఖము నొసంగును. 219
ఆరోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.
ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను పుస్తకమునకు
వ్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము.
వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్రి,
ఆతంకనిగ్రహ ఔషధాలయం, 151, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

గోరోజనము తులం ౧కి	2-౦-౦
కస్తూరి	తులం 1 కి రూ. 30-0-0
కుంకుమపువ్వు	తులం 1-కి 2-0-0
రసభస్మము	తులం 1-కి 0-10-0

అదిపచ్చికానా లేక జాన్ను ... 8-8-0
బాలామృతము సీసా 1-కి ... 0-12-0
తాంబూలమాత్రలు, సువాసనగా నుండును 50-కి 0-8-0

మోహినీ తైలము:—శ్రీ పురుషులు వాడు
టకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు
జేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0

తామర తైలము

డినిని రాచిన చర్మము నలు వెక్కదు. మంట యుండదు.
డబ్బా 1-కి 0-6-0 (ఆరుఅణాలు)
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు
మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును
గమనింపుడు. కరస్పాడ్డెన్ను మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని,
(53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.